

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za četrta leta 2 K. — Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge tvenavstrijske dežele 8 K. — Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 7 K. — Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udi „Kotoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vin. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu: Koroska cesta šte. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petstovrste za enkrat 48 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 36 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala razmislila“ stane beseda 10 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Mi hočemo!

Pretekli petek (3. majnika) je ministrski predsednik Seidler v seji klubovih načelnikov napovedal, da se misli na jugoslovane pritiskati zavoljo njih agitacije za lastno državo. Tako želijo Nemci. In ker se Nemcem menda mora vse ugoditi, se bo jim tudi v tem ustreglo. Kako, še ne vemo. Pravijo, da se bo prepovedovalo zborovanja, da se bodo časniki zaplenjevali bolj strogo, da se bo preganjalo jugoslovanske duhovnike in uradnike in ne vemo, kaj še vse.

Naj pride čez nas, karkoli hoče, mi se ne bojimo. Prestali smo preganjanja začetkom vojske, prestali bomo tudi vsa druga preganjanja. Samo to vemo, da se misli ne dajo s preganjanji udušiti. Kjer nastopijo preganjanja, je znamenje, da so vsa druga sredstva proti mišljenju celega naroda brez vpliva in da je sila še edino upanje. Toda zgodovina vseh vekov uči one, ki poslušajo zgodovino, da je sila proti narodovemu mišljenju najslabše sredstvo.

Mi smo siti narodnih bojov z drugimi narodnostmi, osobito z Nemci. Mi hočemo mir in zato hočemo strogo ločitev med seboj in drugimi narodnostmi. Kar je naše, naj bo naše, kar je tuje, naj ostane tuje. O svoji usodi hočemo sami odločevati, naj si bo v političnem, kulturnem ali gospodarskem oziru. Jerobov ne rabimo več. Nismo več otroci. Gospodarji hočemo biti, ne sužnji.

Ravno ker hočemo samo svoje pravice, ker nočemo Nemcem nič hudega, ker hočemo narodnostni mir in gospodarski ter prosvetni razvoj, ker hočemo samo, kar je pravica, zato ne odstopimo niti za las od naše jugoslovanske države. Naj nas zasmehujejo, zmerjajo, preganjajo, zapirajo ali obešajo, naša zadržanja beseda ostane: Mi hočemo Jugoslavijo!

Naj pride čez nas karkoli hoče, mi vstrajamo!

Brez okrajnih glavarjev.

Kmalu bomo na Slovenskem Štajerju brez okrajnih glavarjev. V Mariboru, Celju, Slovenjgradu

LISTEK.

„Pranger“.

(Januš Golec.)

Naravno lepa in mično prikupljiva je naša rodovitna dolinica, ki je položena na lahno ob Sotli od Rogatca do Save. Lepa je ta dol kot kmetsko deviško dekle, ker ne opasuje njenih ledenih niti železniški pas. So nam hoteli posvetiti pred vojno v naše tiho mirne obsojelske kraje s tlečo tresko napredno dobrega prometa; uvedli so avtomobilno zvezo med postajama Grobelno in Brežice. Upihnila je ta prometni žarek sapa vojne, ki nam je rekvirirala samodreč.

Radi našega pradedno podedovanega sovraštva proti uvedbi vsakršnih novodobnih novotarj se giblje tudi naše življenje na znotraj ter zunaj le bolj v obsegu sotelske doline. Smo bolj revni, da ne rečem berači, kar se tiče spomina vrednih dogodiljav, pa še te, kar nam jih hrani ustno izročilo, rajše obdržimo za se, ne bahaje se z njimi pred svetom. — Kranjsko zakotne Višnjegore je raztrobil po poljih javnosti z verigo priklenjeni polž; Štajerske Lemberžane v stolp potegnjeni bik; mi ob Sotli pa hranimo ter čuvamo se dandanes nekaj, kar ni ne polž, ne bik, ampak priprosto kamenit — „pranger“.

Ce se ne bom zameril preveč na debelo svojim rojakom, bom izpustil iz skrbno zamašene Noetove barke sotlske doline našo tajno negovano svetinjo, že davno doigrano vojno povest: „O prangerju.“ Pozi-

in Lutomeru nimamo okrajnih glavarjev. Mariborskega Weissa se zaradi protislovenskega uradovanja morali odpoklicati, celjskega glavarja so izjedli celjski nemškutarji, osobito Claryjevi uradniki, slovenjgraški je bil odpoklican v ministrstvo, a lutomerski je odšel zaradi starosti v pokoj. Tako več kot polovica slovenskih glavarstev nima več glave.

Nepoučeni ljudje nemara mislijo, da hoče grof Clary počakati, da se ustanovi jugoslovanska država, ki si naj sama nastavi glavarje, katere si hoče. Kdor tako misli, ne pozna grofa Claryja in njegovih najočin svetovalcev. V Gradu se zelo veliko bavijo z novimi glavarji za Slovenski Štajer. Toda uradnistvu na čast moramo reči, da ni toliko zagriženih naših „prijateljev“ med njimi, kakor bi si grof Clary želel. Le eden mu je baje po godu, ki dobro sodi za Slovenski Štajer, to je celjski Fasching. Verjamemo.

Imenovanje okrajnih glavarjev za Slov. Štajer bo baje, kakor slišimo iz nemških krogov, krepka zaščita za Slovence. Dandanes je vse mogoče. A tudi to nas ne bo ustrašilo. Grof Clary bo odšel, a Slovenci bomo ostali kljub zaušnicam. Mi se čutimo tako močne, da nas Claryjeve „zaušnice“ ne bodo niti najmanj spravile iz ravnotežja. Kar same Weissie in Faschinge se nam naj nastavi, za našo stvar bo to najboljše.

Naše stališče je in ostane: Med slovensko ljudstvo spadajo slovenski uradniki. Vse drugo je od zla.

Nova pota.

Ker se je nedomovinsko gibanje med nemškimi nacionalci začelo silno širiti in ker se je menda pritiskalo tudi iz Berlina, naj se ugoti nemškim zahtevam, je ministrski predsednik Seidler v petek, dne 3. maja, v seji načelnikov državnoborskih strank — katere pa se Čehi in jugoslovani niso udeležili — izjavil, da hoče vlada ugoditi nemškim zahtevam, da tako vsaj za nekaj časa zamaši vsenemškimi kričanjem njih široka usta.

Češko namerava vlada, kakor je to nemška želja, razdeliti v dva dela: v češki in nemški del. Za sedaj bo imenovanih več okrožnih glavarjev, katere zahtevajo Nemci. S tem hoče vlada napraviti močno črto čez deklaracijski program Čehov, da bi se združile vse češke in slovaške pokrajine v veliko češko kraljestvo.

To kar namerava vlada odrediti na severu sama, tega na jugu ne priznava. Na Češkem loči Čehi od Nemcev, pri nas pa noče dati jugoslovanom nobene samostojnosti. Seidler je namreč izjavil med drugim, da obstoja jugoslovanske vprašanje, a ne ve, ali se bo kdaj ustanovila Jugoslavija. Izključeno to ni, tako je rekel. Seidler sodi, da Avstrija sama tega vprašanja ne more rešiti, temveč le skupno z Ogrsko in Bosno. Krajev pa, ki so na poti do Adrije (t. j. slovenske pokrajine), se ne bi moglo pritegniti k Jugoslaviji (ker mejijo ob Nemce in ker hočejo imeti Nemci prosto pot do Adrije). Pač pa obljublja

dana ter uprta je ta resnična dogodba edino le na temelj ustnega izročila, ker smo se še v naših krajih otepali doslej precej uspešno potomstvu nadležnih muh — zgodovinskih razbrskavanj in zapiskov.

Bili so časi in sicer v srednjem veku, ko niso sl vele naše krajine samo po zlahtni vinski kapljici, ampak po mogočnih gradovih, ki svedočijo liki orlova gnezda, da je bila sotlska dolina v dobi grajskega kraljestva javnosti bolj dostopna kakor dandanes. Te stare, utrjene stavbe so bile tudi gotovo vir po imenu z ograjo tržkega naslova obdanemu Podčetrku in Podsredi. Edini St. Peter, nekdanji kunšberški suženj, se še vica in pokori v prahu ponižnih vaških pravice. Po naravni legi, bogastvu, prometu in prebivalcih pravično sojeno, zavzema Sv. Peter pod Sv. gorami, po naslovu sicer samo vas, med trgoma Podčetrtek in Podsreda prvaško mesto. Sodil bom po človeško, če trdim, da se je prelevil naš Podčetrtek, odkar mu je odvzet pas okrajne ceste, v precej dolgočasni, v kot poslavljeni kraj. Podčetrto odlikuje prehod okrajne ceste, in vendar se mnogoteri obiskovalci obotavljajo vprašati: „Ali je to selo ali je trg?“

Ce se voziš po cesti mimo Podčetrka po z vasmi posejani sotlski doli, te pogladi prijetno po očeh in sru za strmim Srebernikom pogled na vas Sv. Peter ob vznožju znanih Sv. gor in mogočnih kunšberških razvalin. Sv. Peter ti že nazdravlja od daleč vsled lege in tržke razvrstitev hiš kot prijazen trg: žalibog po pravicah samo — vas! Sv. Peter je posedal še v drugi polovici 17. stoletja kunšberški grad, ki je pa razpal v razvaline z vabljivim razgledom po vrtu zornje sotlske doline.

Primoran pa sem priznati, da še čuvata sedaj

raz višin na zunaj dobro ohranjena gradova naša trga: Podčetrtek in Podsreda. Na eni strani prav lepo ležeči Sv. Peter v kritju razvalin; na drugi strani bolj samotna Podčetrtek in Podsreda, a stražena od gradov, ki se ustavljata že skozi stoletja razpadno naskakujoči sili časa. Odtod tudi lepi Sv. Peter z grobljami — vas; Podčetrtek in Podsreda s sokolsko ponosnimi grajskimi stavbami — trga.

Ob celi Sotli na štajerski strani je opazovati že od nekdaj na prebivalcih nerazumljivo samozavest, premnogokrat neopravičen ponos in trmoglavost. Iz tega čudnega obsotlskega keliha ponosa so pocuknili v najdaljših požirkih Šentpetrani. Ponosno samozavestni liki orli: na papirju pred javnostjo in po paragrafih samo le — vaščani, to je že izza dobe davnih pradedov šentpeterskih potomcev prirojena bolezen. Že pred davnimi leti in dnevi zavidaajo in odrekajo vaški Šentpetrani Podsredarom tržke pravice z na zunaj pritajeno, na znotraj globoko zarašelo zavistjo. Iz sovražno zavistne vrzeli, ki loči vas od trga, se je užgal, vzplamtel in še tli v sredi vseh St. Petranov pohlep po posesti tržkopravne „prangerja.“

Prva potom spomina ter jezika izročena podlaga prangerske zgodbe sega v davne čase, katerih ne označuje nobena zabeležena številka. V teh minulih dneh je še gospodoval nad ponosnim St. Petrom — kunšberški grad. Vendar za kunšberškega gospodstva baje ni igral St. Peter prve vloge, ampak vas ob vznožju gradu, Leskovec po imenu. To selo je bilo po pravljici trg s prav vsemi pravicami, prednostmi in vidnim tržkim znakom — prangerjem.

Seidler, da se hoče ozirati na vse druge narodne zahteve Slovencev. Vlada ne bo več trpela agitacije, ki ščuva narodnosti drugo proti drugi, dovoljuje pa mirno in stvarno razpravljanje o jugoslovanski državi. Ministrski predsednik hoče nastopiti z vsemi zakonitimi sredstvi proti agitacijam, ki ogrožujejo mir med narodi in sicer tudi proti agitacijam z nemške strani. Bati se je, da vsled razpaljenih narodnih razmer ne bo mogoče v državni zbornici mirno zborovati. Vsled tega je vlada odredila odgoditev zasedanja državne zbornice, ki bi naj imela že dne 7. t. m. prvo sejo, za več tednov.

Nemci so z veseljem vzeli Seidlerjevo izjavo na znanje, vsi drugi pa: socialni demokratje, Poljaki in Italijani so odločno ugovarjali zoper to, da se zasedanje zbornice odgodi. Čehi in Jugoslovani pa so poslali pismen protest proti novim vladnim načrtom — zaperjenim proti Slovanom — in proti odgoditvi drž. zbornice.

Večina Nemcev je zadovoljna s Seidlerjem, da hoče ugoditi vsaj nekaterim nemškim zahtevam. Na Češkem dobijo svoja okrožja na škodo Čehov, Slovenci hoče Seidler obdržati kot pokrajino, po kateri lahko Nemci zidajo svoj most do Adrije, ustaviti hoče jugoslovansko gibanje in menda celo zopet preganjati rodoljubne Slovence. Hrvatoma obljubuje, da ni izključeno, da dobijo svojo veliko samostojno državo. Ne se odrečejo Slovincem in kajpada če to dovolijo gospodje Madžari.

Seidler pripoznava možnost jugoslovanske države. On dobro ve, da je jugoslovanska misel, misel po naši svobodi in rešitvi izpod tujega jarma, postala tako mogočna, da se ne da več zatreti, a mož bi rad ločil Slovence od Hrvatov. Seidler torej na nemški pritisk Slovencev ne mara pridružiti drugim Jugoslovanom. Njegov naslednik pa bo najbrž že prišel do spoznanja, da se Slovenci ne morejo odcepiti od jugoslovancev. Upamo, da bo mož, ki bo sledil Seidlerju, to že rad priznal.

Prihodnja doba bo menda za nekaj časa zopet trnava doba za Slovence. A samo za nekaj časa. Val narodne zavesti med Slovani, in sicer med Čehi, Jugoslovani in Poljaki je postal zadnji čas tako mogočen, tako velik in tako silen, da ga ne bo ustavil noben Seidler, noben Nemec, nobena vlada. Če bomo tudi trpeli, bo trpljenje le kratko. Trpeli bomo za narod in za njegovo toliško zaželjeno svobodo.

Glavno delo je že opravljeno. Do zadnje gorske koče je že prišel glas naše majniške deklaracije. V najpriprostejšo slovensko dušo je že padla iskra narodnega navdušenja. Mogočno in silno plamti plamen narodne samozavesti in neomajnega zaupanja v lastno silo in v boljšo bodočnost. Dokler bo ostal narod sebi zvest, se bodo razbili ob njegovi skaltotrdi volji vsi črni sovražni naklepi. Ne Seidlerji, ne Nemci, ne vlada nas Jugoslovane ne bodo razrušili. Bor nas je združil: Dal nam je skupno zemljo in skupen jezik. In kar je Bog združil — Nemci nikdar ne bodo ločili.

Slovenci! Jugoslovani! Pogum in vztrajnost! Zmaga bo na naši strani! Jugoslavija pod slavnim žezlom Habsburžanov se bo ustanovila, če ne danes, pa jutri. Sedaj govorijo in se veselijo Nemci, tedaj pa bomo govorili in se veselili Jugoslovani!

Tedaj, ko sta se zastopala oko postave graščak in berič, je bilo nekako zunanje znamenje sodne pravice sramotilni kamen ali pranger, da rabim strokovnjaki izraz. Bil je to. kakor se vidi še danes, iz kamna izklesan, štirivoglav steber, z verigo na sredini in postavljen na kamenit podstavek. Ob ta steber so privezovali navadno grafski beriči zasačene tatove ob nedeljah, praznikih in javnih shodih, da so jih videli in spoznali vsi mimoidoči. To izpostavljenje ob prangerju je bilo za uzmoviče kaj zdravilna kazen, ki bi se imela v sedanjih časih čudežno moč za predolge prste, da ni odpravljena. Pranger je imel prvotno dokaj jedinstven pomen. Seve, postavljen je bil navadno samo v večjih krajih, na sredini trgov, ki so poganjali ob vnožju gradov. S časom se je pa razvilo neopravičeno mnenje, češ: na posest prangerja je navezan obenem tudi naslov „trg“ s pravicami vred. Ustno izročilo pomneči Sentpetrani trde celo sedaj, da je bilo selo Leskovec trg, s sramotilnim prangerjem, stoječim tik ob že podrti cerkvi sv. Jakoba.

V dobi, ko so uživali Leskovčani težke pravice, se še niti sanjalo ni Podrečanom, da bi si bili upali lastiti tržanstvo. Tedaj še vaško skromni Podrečani so kosili seno ob Sotli pod Kunšbergom. Pri košnji in sušenju krme so jih zbadali, dražili in psovali bahati Sentpetrani kot z grajsko peto teptane, slavnostne seljake. V povračilo za te jezične pike so odpeljali Podrečani v temni noči s kunšberškim senom vred tudi leskovsko tržkega — prangerja. Svojega zmagovitega plena pa se niso upali postaviti na javnem prostoru, ampak so ga skrbno in varno poskrili.

Po izgubi prangerja se je prelevil tržko bahavi Leskovec v priprosto vas, katera nam je danes znana pod imenom Kunšberg.

Po ugrabljenju leskovskega prangerja je začel hirati in propadati celo kunšberški grad, dokler se ni razsul v razvaline. Za razpadlim gradom je pobegnil tudi tržki patron sv. Jakob iz svetlega rasklopenega bivališča, preselil se je na podstrešje knetske hiše, kjer še čaka danes ves v senah in dvojezen kočar v kak dostojnejši brum božji.

D. življaji starega kmeta

(Dopis iz Savinjske doline.)

Da smo Slovenci razdeljeni na več kronovin, je pač našim sovražnikom precej olajšano delo — delo potujčenja. Zato tudi ima narodno življenje v posameznih deželah različne slike v boju za naš narodni obstoj. Najhujše se je pač godilo in se godi koroškimi Slovincem. Kakor sem se že sam prepričal, menda res ni nikjer bolj zagriženih poturic kot na Koroškem. Pred 51 leti sem šel s savinjskimi romarji tudi jaz na Sv. Višarje. Prišedši v Trbiž, se okrepčamo v eni tamošnjih gostiln (železnice takrat še ni bilo). Osojbe nas je prijazno sprejelo ter se razgovarjalo z nami v našem jeziku; ko pa pride gospodar gostilne v sobo, pokliče svoje ljudi v stran ter jim je prepovedal z nami slovensko govoriti. Že takrat sem si mislil: Boljši so še naši nemčurji, da saj tedaj, ako mu prineseš denar, rad govori slovensko. Leta 1879, do sem bil župan, dobim iz Velikoveca nemški dopis zaradi pristojnosti neke Hedvige Kolšek. Dopis sem rešil v slovenščini. Seveda sem s tem po nemčurski pameti storil veliko pregreho, tako, da je dotično županstvo pisalo na okrajno glavarstvo v Celju, da naj nas prisili nemško uradovati. Tedajni okrajni glavar Hass je bil pravičen mož ter je odgovoril, da tega ne more storiti, kajti tukajšnje občine uradni jezik je slovenski.

Pred kratkim sem imel opravek v neki bližnji tovarni. Da bom na svojih tleh govoril slovensko se razume. Ko pa to sliši neki nemški uslužbenec, baje od Trbiža doma, me oblastno nahruli: „Hier muss man deutsch sprechen!“ (Tukaj se mora govoriti po nemško!) Kakor sem slišal, je tovarnar tega prenapetneža tudi kmalu potem odslovil.

Pred nekaj leti je prišel večkrat k meni dobro znani koroški nemčur kupovat oral zemlje, ki leži pri okrajni cesti blizu kolodvora. Videvši, da se ne iznebim njegove nadležnosti, sem mu v obraz rekel: „Da, ako bi tudi bila zemlja naprodaj, Vam je ne bi prodal za nobeno ceno!“ Na ta način sem se ga odkrižal.

Naši nemčurji tako radi povišujejo nemščino, češ, z nemščino se pride križem sveta, s slovenščino pa samo od Spielfelda do Trsta, pa to ni resnica. Leta 1910 sem se udeležil romanja v Jeruzalem. Že na ladji nisem slišal od ladijskih uslužbencev druge govornice kot hrvaščino in nekaj malega laščine. Ko smo stopili v Jafi na azijsko zemljo, nismo slišali nobene nemške govornice, pač pa slovensko; bile namreč so ondote služkinje doma menda iz Istre ali iz Gorjske. Tudi v Jeruzalemu sem naletel na nekega Rusa, kateri je slišal slovensko govorico. Pride k meni in sva se tudi razumela za silo, četudi do takrat še nisem z nobenim Rusom govoril. Tudi z več tamošnjimi Slovenci sem govoril. Nekateri mojih tovarišev so se peljali k Mrtvemu morju. Pravili so, da so našli tam več Hrvatov. Leta 1913 sem bil v Rimu. Tudi tamkaj sem govoril z dvema Slovincema, enim Hrvatoma, Poljakom in Čehom. Tako je pač resnica, kakor pravi že stara pesem: „Slovan povsod brate ima.“

Motil bi se, kdor bi mislil, da sem sovražnik nemškega jezika, nasprotno, samo na prvem mestu je

Kakor se je pogrezal Leskovec v propad na stavbah, pravicah in ugledu, rasel je njegov sosed Sv. Peter in se šopiril brez prangerja in tržanstva. V letih razvalin kunšberškega gradu in leskovskih tržkih pravic so postavili Podrečani vjetega prangerja na sredino svojega sela in izprošili so si tudi tržke pravice. H kamenitemu prangerju jim je bilo dovoljeno in podarjeno še leseno, raznobarvno poslikano žezlo.

Vsi ti papirju ter črkam zaupani stavki so seve samo ljudska pripovedka, kateri manjka vsake zgodovinske podpore. Sem se pač drzniti ziniti v javnost, ker sem ulovil in pobral iz že ostarelih moških in ženskih ust. Dejansko dokazana resnica pa je: razsul se je v groblje ponos Sotle — kunšberški grad. Domnevanega trga Leskovec s prangerjem v red ni več; pač pa je zaostala v preponosnih sentpeterskih srcih klica zavesti: Bili smo nekdanj tržani, pa izgubili smo te pravice. Menda popelje kak Sentpetran še svojega nedoraslega sinka na strničasti klanec Skopečno, kazaje mu v smeri proti Podrečju z osvelo obetajočim opominom:

„Sinko moj. Tukaj v tem podsrečnem kotu čakajo vstajenja naše kradljivo pofatene tržke pravice.“ Odtod mržnja v mladih, moških in starih sentpeterskih srcih do menda v prangerjevi zadevi res nedolžnih Podrečjanov.

Pravljica brez resnične podlage je rodila naslednji krvavi boj za posest kamenitega prangerja.

Prismehljala se je pomlad leta 1882. Velikonočni prazniki 9. in 10. aprila 82. leta so bili spomladansko mehko topli in jasno lepi. S štajerskih in sošedno hrvaških gričev so odmevali neteti topiči, katerih grom se je valil in lomil po sotlski dolini. V srce segajoče pritrkavanje sedaj zaplenjenih gorskih zvonov je vabilo milo šepetajoče in proseče Sentpetrane k vstajenju, ki se je obhajalo pred vojno v tej župniji v mogočnem sprevedu ob avilu, pisku in bobnanju domaćih godbe na plati.

Za velikonočno nedeljo pa nas potakla nova zgodnja velikonočna nedelja, ki se ni od ostalih po-

pač materni jezik. Mojih pet sinov zna nemški, trije so se naučili v šolah, dva pa pri vojaki nemškega jezika, pač pa sovražim one, kateri bolj čislajo tuje-ga kot pa svoj materni jezik. Že po naravi mora človek svoje bolj ljubiti nego tuje. Glejte n. pr. otroka, tudi ako še ima tako revno mater, raje bo šel k njej, kot pa k še tako lepi in imenitni gospej. Zal, da je mnogo Slovencev, ki se štejejo med narodnjake, pa se pri vsaki priliki poslužujejo nemškega jezika, n. pr. na železnici, na pošti, v trgovinah in pri raznih uradih. Proč s to pasjo ponižnostjo! Kajti potem ti Nemci res mislijo, da so oni gospodje naše zemlje, Nemec je že itak po svoji naravi bolj ohole narave.

Pred kratkim je prišel k meni kakih 13 do 14 letni deček nemške narodnosti prosit za kruh. Vprašam ga v šali: „Bist Du ein Schwab?“ (Ali si Švab?) Hujše bi ga ne mogel razkačiti, nego sem ga s tem. Dopadlo se mi je od njega, da je tako ponosen na svoj jezik. Nasprotno pa, ako Nemec nazivlje Slovence z vindišarjem, se bo malokateri čutil razžaljenega.

Tudi Nemci so dobri in pošteti. Ko sem bil nekoč na Dunaju, sem vprašal policaja za ulico, katero sem iskal; bil je tako prijazen, da je šel z menoj in mi jo pokazal. Nasprotno se mi je pa zadnjič prigodilo v Mariboru. Vprašam nekaj policaja, nakar mi ta osorno odgovori: „Ich verstehe nicht windisch!“ (Ne razumem slovensko.) Ako bi se bil poslužil nemškega jezika, bi mogoče dobil bolj prijazen odgovor. Skandalozno je, da v tako malem mestu, kjer je med Slovenci le peščica Nemcev in nemčurjev, ne zna, oziroma noče znati policaj obeh deželnih jezikov. Zato pa tudi ni čudno, da se je naše slovensko ljudstvo tako krepko oprijelo rešitve, katero mu more prinesiti le neodvisna Jugoslavija pod habsburškim žezlom, ker le na ta način pridemo iz tega neznanega položaja do pravice, katere grede vsakemu narodu.

Žvepljanje proti trtni plesnobi.

O tem piše znani strokovnjak v vinogradništvu g. Skaličky (na Kranjskem) sledeče:

Trtna plesnoba ali oidij povzroča zlasti v letih z vročim poletjem mnogo škode na grozdju. To sme opaziti pri nas posebno v zadnjih dveh letih. Ker glivica te bolezni prezimuje na trti, se razvija bolezen posebno hučo tam, kjer se je enkrat vgnezdila. Zato se je je treba bati posebno tam, kjer je že v preteklih letih škodo delala. Trtna plesnoba se zatira pozimi na lesu z mazanjem z raznimi, žveplo vsebujočimi snovmi, zlasti z žveplenoapneno brozgo. V poletnem času je pa najboljšo sredstvo proti njej drobno zmleto žveplo, s kojim je treba trte, zlasti pa še grozdje, ob lepem, solnčnem vremenu vsaj trikrat na leto dobro poprašiti. Ker finega, čistega žvepla med vojsko ni dobiti, moramo seči po drugih, nadomestnih sredstvih. Od teh so se tekom zadnjih let preizkusila in za najboljša spoznala naslednja tri sredstva:

Natrijev tiosulfat ali salojidin. To je bolezen odvrtajoče sredstvo, ki se ga rabi

svečen tolikanj službi božji, kakor pa zabavi v krogu prijateljev doma ali v krčmi. Če kdaj v letu so polne tri sentpeterske gostilne na velikonočni ponedeljek. Teža popoldne in večera pač vidiš za glasno gostilniško mizo ob žaru domače vinske kaplje vse sentpetrane od zadnjega pastirja do samega g. župana, g. župnika s kaplanom, g. nadučitelja s podložnimi obojem ter vse krilate gospice slovenske, včasih pa tudi nemške besede.

Dne 10. aprila so sedeli pri skupni mizi v St. Petru pri Gabronovem Karlu v posebni sobi mogočnjaki pe dostojanstvu ter žepu in navdušenosti v srce, ki si išče duška v rajanju in odmevu domače pesmi. G. župnik je dvignil svojega rojstva in duhovne izobrazbe dostojanstvene ude in napil županu. Župan je odgovoril vaško skromnih izrazov duhovnemu prvaku vasi in fare. Začele so frčati in frlotati napitnice v proslavo na polju izobrazbe se trudečemu školništvu, na kaplana in padarja, dokler se ni so porazgubile v preglasnem krohodu ženske družbe, ki je po naših krajih bolj nedostopna ter nepotrepljiva pri preradodarnem besednem kadilu. Mladobriki šolmošter, pevec-baritonist, a ne govornik, je zamenal nestrpno na sedežu, se krepko odkaljaj ter zakrožil kar sam v šipe stressajočem baritonu sentpetersko himno:

Psalpa si sotlska dolina,
Sv. Peter v tebi je vas.
Kajna Sotla opazuje te,
Kajna Sotla opazuje te.
(Dolgo prištevaj.)

navadno le v zvezi z galico. Potem, ko smo galico za škropljenje trt že pripravili in tudi že apno dodali, raztopimo v škropilni tekočini še po 1 kg salojidina na 100 litrov škropilne zmesi. S to tekočino moramo seveda zlasti grozdje vselej dobro poskropiti. Na zarodu in na grozdju, dokler je še drobno, se tekočina še precej dobro prime, kadar pa se enkrat jagode prevlečejo z masno, voščeno plastjo, se jih tekočina le malo prime in to je tudi vzrok, da škropljenje s salojidinom vselej proti oidiju ne zadostuje.

Da dosežemo zanesljiv uspeh, moramo seči poleg salojidina še po drugih nadomestnih sredstvih. Tako sredstvo je sivo žveplo. To je pepelnato siv, močno dišeč prah, ki se dobiva pri izdelovanju plina in kateri vsebuje kakih 40% žvepla. Takoj po ovetju in pozneje še enkrat do dvakrat poprašimo s tem prahom v lepem vremenu vse grozdje, enako kakor smo to delali s čistim žveplom. Kasneje pa, kot koncem julija, ne smemo tega sredstva več rabiti, ker bi sicer prišlo lahko z grozdljem v vino in bi v njem vino dobilo neprijeten duh.

Nadaljno sredstvo je kalijev hipermanganat. To je znana črnkasta sol, ki se topi v vodi v vijoličasto tekočino. S svojim naglo oksidacijskim delovanjem uničuje glivice. Njen učinek je torej močan, ampak kratek, zato se to sredstvo ne more rabiti kot prvi dve sredstvi v namen, da boleznijo prepreči, temveč le tedaj, kadar bolezen že nastane, da jo ozdravi. Kalijev hipermanganat se rabi na ta način, da se kakih 15 dek tega sredstva raztopi v 100 litrih vode, kateri se potem primeša še 2 kg na redek belež razmešanega, ugašenega apna. Kadar smo oboje skupaj zmešali, gremo škropiti. Škropimo pa po grozdju tako močno, da se vse jagode s to tekočino omoče. Kadar se tekočina na jagodah posuši, se naredi na jagodah skrup, pod katerim plesnoba izgine. Kalijev hipermanganat učinkuje dobro, če ga le o pravem času rabimo. Ko zapazimo prvo sled plesnobe na grozdju, moramo z njim vse grozdje v vinogradu dobro poskropiti. Ako škropimo šele tedaj, ko se je bolezen razpasla in je grozdje že močno plesnivo, potem škropljenje nič ne pomaga, ker se tekočina močno plesnivih jagod sploh ne prime. Škropljenje v enem tednu še ponovimo.

Pri vsakem škropljenju trt z galico raztopimo za apnom v škropilni tekočini še po 1 kg salojidina. S to tekočino bomo ne samo listje, temveč tudi grozdje dobro poskropili. Kmalu potem, ko trta odveti, in pozneje še sredi julija, bomo vse grozdje ob lepem in solnčnem vremenu požveplali s sivim žveplom. Če se bo kljub temu še bolezen prikazala, bomo žveplanje takoj ponovili, ne pa kasneje kot do konca julija. Če se bo bolezen prikazala šele kasneje, bomo takoj vse grozdje dobro poskropili z raztopino 150 g kalijevega hipermanganata in pa 2 kg ugašenega apna na 100 litrov vode in bomo po preteku enega tedna to škropljenje še enkrat ponovili. Na ta način se tudi v letošnjem letu lahko ubranimo trtne plesnobe.

Vsa tu navedena sredstva bo imela c. kr. Kmetijska družba na Kranjskem v zalogi (pri nas na Štajerskem Zveza gospodarskih združenj v Gradcu in posamezne kmetijske podružnice in okrajni zastopi).

Oddaja žita.

Žitni oddelek mariborskega okrajnega glavarstva razpošilja te dni županom odlok, v katerem jih z ozirom na naredbo c. kr. urada za ljudsko prehrano poziva, da naj pridelovalci žita prostovoljno oddajo državi krušno žito, ki je bilo pridelovalcem prepuščeno za mesec julij.

Glavarstvo pravi, da je to potrebno radi tega, ker je dovoz tujega žita popolnoma izostal in se je bati pri prehrani ljudstva velikih težav. Oddano žito se bo plačevalo tako-le: pšenica 55, rž 55, ječmen 50, koruza 50 K za 100 kg. Glavarstvo naglašajo, da je častna dolžnost občine, da to množino, katera je občini predpisana, skupaj spravi najpozneje do dne 31. maja 1918 in odda komisijonarju vojno-žitno-prometnega zavoda. Občani, ki nimajo več zrnja, lahko oddajo tudi moko. Glavarstvu je mnogo do tega, da se imenovane množine zrnja zberejo, če le mogoče, brez prisilne rekvizicije. Zato naj občinski predstojniki prepričajo kmetovalce o tej domoljubni dolžnosti, da prejkorej prostovoljno oddajo zahtevane množine zrnja. Ako bi občina v določenem času ne spravila skupaj zahtevane množine zrnja, bi se moralo isto z vso strogostjo rekvirirati. Pri prisilni oddaji se bodo plačale tudi znatno nižje cene in sicer: za pšenico 32 K, za rž 32 K, za ječmen 25 K 60 v, za koruzo 30 K 40 v. Poleg tega se od teh cen še odštejejo stroški prisilne rekvizicije. Od županov in žetvenih komisij upa okrajno glavarstvo zanesljivo, da bodo s svojim vplivom dosegli pri občanah prostovoljno oddajo zahtevanega žita, ter jih tako obvarovali ostre prisilne rekvizicije. Županstvo mora o vspehu prostovoljne oddaje žita poročati glavarstvu 15. in 25. maja. Nato našteva uradni odlok posestnike, ki pridejo pri oddaji v poštev.

Nameravane prisilne rekvizicije torej v tem mesecu ne bo. Glavarstva upajo na prostovoljno oddajo. In kdor ne bo oddal prostovoljno tekom meseca maja, temu bodo začetkom junija s silo odvzeli one skromne množine žita, ki mu ga je še ostalo od dosedanjih rekvizicij. Za kazen mu bodo

odvzeto žito še plačali skoro po polovično nižji ceni. Država je res v sili glede prehrane. Na milijone ljudi je brez kruha. A tega ni zakrivil kmet, katerega se sedaj tako pritiska, ampak tisti krogi, ki so vzrok, da ni Avstrija dobila od plena v Italiji, v Rumuniji in v Ukrajini skoro nič, ampak vse drugi. Pravično bi bilo, da bi se tudi na Ogrskem tako postopalo — kakor se postopa z avstrijskim kmetom. Kdor ima za mesec julij še kaj zrnja, bo res moral oddati, ker bo sicer imel neljube opravke s prisilno rekvizicijo. Huda bo ta žrtev, a zahteva jo domovina. Slovenski naši kmetje bodo gotovo v pravem pomenu besede pokazali svojo domoljubno dolžnost. Vprašamo samo slavno vlado: Kako pa se bo kmetstvo ljudstvo preživelo meseca julija, če mu boste vse vzeli? Zakaj zdaj uradni odloki nič ne povedo, ali se bo oddano zrnje res pozneje vrnilo, kakor se je to prvotno uradno zahtevalo?

Prostovoljno oddajo žita je uvedlo mariborsko okrajno glavarstvo na lastno roko. Kako se bo vršila oddaja v drugih okrajih, nam ni znano.

Na bojiščih

Na italijanskem bojišču se vršijo velike priprave za ofenzivo. Splošno se naglašajo, da bo Avstrija igrala ulogo napadalca. Topovi že grmijo več dni na celi črti od tirolski gor notri do morja pri Benetkah. Precej živanno se giblje zadnji čas tudi naša mornarica. V južni Adriji je prejšnji teden drzno napadla del sovražnega brodograja. Neka naša ladja pa je pri Jakinu (Ankona) izkrcala četo drznih avstrijskih mornarjev, kateri so uničili Lahom dokaj obrežnih naprav ter jim prizadjali velik strah.

Na francoskem bojišču Nemci ne prodirajo več. Ustavili so jih Francozi in Angleži, kateri sedaj na mnogih mestih napajo Nemce. Krvavi boji se vršijo že na 14 dni za goro Kemel in mesto Bail-leul (ob belgijski meji južno od mesta Ypern). Cela pokrajina na tem delu bojišča je na debelo posejana z mrličmi. Siro se strašni smrad gnilih človeških trupel. Švicarska poročila, ki so še skoro najbolj zanesljiva, naglašajo, da imajo Nemci mnogo večje izgube, kot Angleži in Francozi, kateri zelo štedijo na ljudmi. Kako bo v bodoče? Nemci nočejo odnehati, Angleži in Francozi tudi ne. Nemci se zanašajo na pomoč Avstrije in na svoje dosedanje zmage, Angleži in Francozi pa na Amerikance in na milijone svežega vojšta in na preteči glad v Nemčiji in Avstriji. Amerika bo baje poslala tekom tega leta dva milijona svežega vojšta na evropsko bojišče. V Ameriki so imeli zelo ugodno žitno letino, kakor že desetletja ne in tako upajo naši sovražniki, da bodo imeli dovolj živil tudi za več let trajajočo vojno. Angleški ministrski predsednik lord Zorž je te dni izjavil, da so angleško-francoski vojskovodje in vojski prepričani, da bo Nemčija premagana. Sovražni generali pravijo, da bo Nemec za zemljo, katero bi pridobil z ogromnimi žrtvami, plačal velike obresti in da se bo brdko obžaloval, da je prišel z ofenzivo. Angleži misli, da se Nemci že sedaj kesajo. — V Nemčiji pa tudi vlada veliko bojno navdušenje. Pristaši vsenemške struje, ki ima tudi pri nas v Avstriji navdušene pristaše v naših narodnih nasprotnikih, zahtevajo,

V Rusiji kljub sklenjenemu miru ni miru. Nemci so mir sicer podpisali, a kljub temu prodirajo na severu in na jugu veeno dalje na rusko ozemlje. Na Finskem so se že polastili celega južno-zahodnega dela dežele. Zadnje dni so vjeli Nemci 20.000 ruskih prekučuhov, ki ne trpijo nemškega gospodstva. V južni Rusiji pa so prišle nemške čete že na polotok Krim ob Črnem morju in so zasedle znamenito mesto Sebastopol.

V Ukrajini je prišlo do velikega preobrata. Kmetje in pristaši ruske stranke kadetov (odločnih nasprotnikov Nemcev) so prekučnili dosedanje ukrajinsko vlado in postavili svoje ministre. Proti Nemcem so se organizirale močne čete po celi deželi. Odkrili so celo zaroto, ki je imela nalogo pobiti vse nemške častnike. Ker je nemški poveljnik pl. Eichhorn izdal zelo stroge odredbe in je dal vreči v ječe mnogo odličnih Ukrajincev, se opaža po vsej Ukrajini uporno gibanje proti Nemcem. Oddaja žita je zvezana z največjimi težavami in z vztrajnim odporom. Kmetje so oboroženi celo s strojnimi. Na mnogih krajih raje polijejo cele vagone pšenice s petrolejem in jih sežgejo, kakor pa da bi pustili, da bi šla pšenica v Nemčijo. Avstriji se radi uljudnega postopanja pri ukrajinskem ljudstvu malo bolj priljubljeno, kot Nemci.

Turki so, kakor pravi turško uradno poročilo z dne 5. maja, dosegli v Palestini in sicer na vzhodnem bregu reke Jordan zmago nad Angleži. V petdnevni bitki se jim je posrečilo ujeti Angleže in jih vreči nekoliko nazaj. — V Mezopotamiji se Turki neprestano unikajo pred Angleži. — Na Kavkazu pa prodirajo Turki vedno dalje v rusko ozemlje.

Splošno se lahko reče, da je svetovni položaj sedaj zelo zmeden.

Na Bizeljsko!

Veliko zborovanje na Bizeljskem.

se vrši

v nedeljo, dne 12. maja,

popoldne ob 3. uri na Juvancičevem v Gornji Sušici. Govorijo poslanci dr. Korošec, dr. Benkovič in dr. Jankovič. Tudi Hrvatje se udeležijo tega zborovanja. Shod utegne postati sijajna manifestacija Sotelske doline za jugoslovansko deklaracijo.

Razne politične vesti.

Veleizdajalstvo očita „Štajerc“ Jugoslovonom. Ptujski šnopsar in baraba brizga iz svojih smrdečih ust v vsaki številki zoper Jugoslovane očitke veleizdajstva. Proti barabi seveda nočemo braniti našega ljudstva in njegovega domoljubja, katerega ne more očrniti še toliko laži in toliko barab. Ugotoviti pa moramo, da so na graškem Volkstagu kovali take načrte, ki so naravnost nasprotni avstrijskemu domoljubju, neodvisnosti Avstrije in njenemu gospodarskemu napredku.

Niti eden klic: Živel cesar Karel, ni bil slišati na graškem velenemškem zborovanju! Ali niso to veliki in zgledni avstrijski patrioti, ki za avstrijskega cesarja nimajo niti enega klica, za Hohencolernce pa vse polno? Takšni ste nemški nacionalci in nemškutarji. Kje so torej veleizdajalci, ptujski šnopsar in lažnjivci?

Minister dr. vitez Žolger odstopi, ker ne mara sodelovati v ministristvu, katero se je zapisalo samo Nemcem in hoče ugoditi držnim nemškim zahtevam. Cesar bo baje vzel Žolgerjev odstop na znanje. Svoj odstop sta javila tudi poljedelski minister (Čeh) grof Silva Tarouca in Poljak Tvardovski. Njunega odstopa pa cesar menda ne potrdi.

Državni zbor je odgoden do 18. junija. V junijskem zasedanju bo zbornica razpravljala o začasnem državnem proračunu in o podaljšanju poslanskih mandatov.

Vlada namerava dati Nemcem v Trstu višjo mornariško (navtično) šolo, da se bo na njej izvežbali Nemci za pomorske častnike. Na ta način hočejo Nemci izpodriniti Jugoslovane, ki so znani kot najboljši mornarji sveta. Svojih nepremišljenih korakov se bo vlada še gotovo kesala.

Na Ogrskem je cesar poveril sestavo novega ministristva zopet staremu Wekerlu. Pisal mu je lastnoročno pismo, v katerem pravi, da želi, da se upelje volilna pravica na širši podlagi. Če pa se to mirnim potom ne bi dalo doseči, se bo državni zbor razpustil in razpisale se bodo nove volitve.

V Nemčiji so prišli na politični vrhunec protivniki sporazumnega miru. Mnogi, ki so bili poprej zavzeti za mir, plavajo sedaj skupno z vsenemci v mislih: Nemčija mora zmagati nad celim svetom, potem se nam bo dobro godilo. Da ne bi prišli v Prusiji do besede ljudje, ki čutijo z ljudstvom, in ne hlapčuejo vsenemškim nakanam, so v pruski zbornici prejšnji teden strmoglavile vsenemške stranke in tem sorodne struje vladno predlogo o splošni, jednaki in tajni volilni pravici. Ljudstvo ne sme priti do besede. Vsenemški kričaci vedo, da jim je odklenkalo, če pridejo v postavodajne zbore ljudje, ki mislijo z možgani, a ne z vsenemškim napuhom in strastjo.

Tedenske novice.

Cesarica Zita slavi danes, četrtek dne 9. maja svoj rojstni dan. Po vsej državi so napovedane za ta dan slovesne službe božje. Domoljubni Avstrijci, posebno mi Jugoslovani, bomo ta dan iskreno molili k Bogu, da odvrne od Avstrije in cesarske hiše vse črne nakane njenih zunanjih in notranjih sovražnikov. — Cesarica Zita je rojena

dne 9. maja 1892 in je torej stara danes 26 let. Kdor je tako srečen, da pride v blizino cesarice Zite, se čudi in divi njeni materinski ljubezni in srčni dobroti. Ta njena ljubeznivost zavzame vsa kogar, kadar in kjerkoli se prikaže nje ljubka postava, kedar in kamorkoli zaveje le njeno ljubko ime. Slava cesarici Ziti!

Duhovniške vesti. Za soprovizorja v Ločah je imenovan vlč. g. Marko Žičkar, župnik pri Sv. Jerneju nad Ločami. — Č. g. Stefan Belšak, provizor pri Sv. Barbari pri Vurbergu, je zavoljo bolezni dobil začasni dopust.

Slovenci, glavo po koncu! Krivi preroki in hujskači iz nasprotnega tabora hodijo po naših krajih in plašijo naše ljudi z lažmi in izmišljotinami. In ker je slučajno vlada deloma ustregla Nemcem, trdijo, da Jugoslovani nikdar ne bomo dobili naše samostojne države, ampak da bomo ostali za vedno pod Nemci. Kdor take reči govori, laže! Jugoslovani bomo dobili svojo Jugoslavijo pod habsburškim žezlom, o tem smo popolnoma prepričani. Vsak narod je trpel v tej vojski, vsi narodi so prestali najhujše težave, žrtvovali smo svoje najboljše moči za domovino in državo. Raditega nam je tudi zagotovila narodna svoboda. Da nam je ne bodo dali nemški nacionalci in nemškutarji, to vemo. A dal je bo nam naš pravični in miroljubni cesar Karel, kateri ne trpi, da bi en narod imel več pravic kot drugi in da bi en narod moral več trpeti kot drugi. Zatorej glavo po koncu, vsi Slovenci in vse Slovenke! Sedaj se res trenutno veselijo naši narodni nasprotniki, a pozneje se bomo pa veselili mi! Živel naša avstrijsko-habsburška Jugoslavija!

Otresel bi se ga rad. „Stajerc“ proglašajo župana Jurija Ačko, ki je na Oslu — župnija Sv. Martin na Pohorju — napadel in ranil rekvizicijsko komisijo, za Jugoslovana. „Stajerc“ se zlaže, kolikorkrat odpre svoja umazana usta. Tako se je zlagal i v tem slučaju. Ačko je namreč odnekod že eden najbolj zagrizenih stajercijancev na Pohorju ter veruje v „Stajerca“ kot v evangelij. In sedaj bi se „Stajerc“ rad otrešal tega prijatelja in priganjača slovenjebistriških nemškutarjev. Taka je nemškutarska hvaležnost. Pa vse „Stajercjevo“ otrešanje in otepanje ne pomaga nič: Ačko je zapisan v knjigo nemškutarskega pogubljenja in tamkaj tudi ostane.

Kako staviyo Nemci uste, ki zatajuje svoj narod. Iz Svečine pri Mariboru se poroča, da je umrl veleposestnik Alojz Menhardt postavil nemški Schulverein za glavnega dediča, zraven tega pa je določil več značilnih volil. Tako je zapustil sosednemu občinskemu predstojniku Jožetu Paskolu, ki je sicer rojen Italijan a sedaj hoče biti vodja Nemcev, svojo nočno posodo (kloset) z vsebino zadnje potrebe in 5 K, da si naj kupi knjigo o lepem vedenju. Kako je torej mislil Menhardt o narodnem odpadniku Paskolu, je razvidno iz tega volila. Sploh pa Paskolo med svojimi nemškimi somišljeniki nima sreče. Govori se, da so ga v začetku vojne z Italijo večkrat ovadili, da še vedno drži z Lahi, in se je s temi ovadbami bavilo celo vojaško sedišče. Narodni odpadniki pač nikjer ne uživajo ugleda.

Ne hodite v tujino! Po naših krajih kroži zadnji čas vse polno mešetarjev in agentov, ki lovijo naše ljudi za tujino. Iščejo obrtnike, rokodelce, hlapce, dekle, učence, dijakarje itd. Obljubljajo mastne plače, lepo obleko in dobro hrano. Posebno mnogo zva-bijo zadnji čas slovenskih deklet v Budimpešti. Odločno svarimo naše ljudi, naj nikar ne hodijo v tuje kraje. Skoro vsi brez izjeme padejo v nesrečo, če ne časno, pa vedno. Dekleta lovijo v slabe hiše, kjer se pogubijo telesno in duševno. Sedaj je v domovini dovolj dobrih služb in obilo lepega zaslužka. Ostanite doma v zdravih in poštenih kmetijskih hišah. Ne hodite v mesta in k tujcem prodajati svojega zdravja in svoje poštenosti. Onih, ki pasejo lakoto pa glad po mestih in v tujini, je že itak več kot dovolj!

Za Tiskovni dom v Mariboru so darovali p. t. Po župniji velikonedeljski z veliko navdušenostjo in obenem požrtvovalnostjo nabirala sledeča dekleta: Bogša Trezika, Holec Rozika, Lah Fanika, Lašič Evica, Meško Micika, Posavec Nežica, Sedivy Anica, Šostarič Ivanka, Trop Rozika. Nabrale so znamenito svoto 1036 K, tako da se župnija velikonedeljska usteva med ustanovnike za Slovenski Stajerc velevažnega podjetja: 200 K Menhart Jakob, župnik; 50 K občina Trgovišče; po 20 K: Kuharič Florijan, Verbajnsak Janko, kaplan, Mikl Alojz; 10.40 K Lah Fanika; po 10 K: Kosi Ivan, Kuharič Ivan, Moravec Franc, Lah Ivana, Habjanič Ana, Trop Mar., Hrzič Anton, Meško Jakob, Skof Alojzija, Rajh Vinc., Bogša Trezika, Simonič Terezija, Mlakar Alojzija, Rajh Apolonija, Goričan Alojz, Muhič Marija; Kosi Ivan 9 K; obitelj Raušl 7 K; Šostarič Ivanka, 6.40 K; po 6 K: Reich Marija, Horvat Marija, Cajnko Jož., Muhič Marija; Krabonja Marija 5.40 K; po 5 K: A. Kosi, Kosec Katika, Stubeč Marija, Petek Julijana, Toplak Terezija, Lah Anton, Irgolič Friderik, Prigl Franciška, Pištarovec Alojzija, Pleh Elizabeta, Stubeč Terezija, Moravec Ivan, Kurboš Elizabeta in Terezija, Tušak Amalija; po 4 K: Bogša Katarina, Rajh Marija, Kumer Vid, Majcen Marija, Poplatnik

Nežika, Hojžar Alojzija, Stagar Marija, Reich Filip, Habjanič Marija, Škrinjar Ivanka, Praprotnik Elizabeta, Holec Nežika, Stubeč Marija; po 3 K: Emeršič Genovefa, Irgolič Antonija, Bezjak Marija, Hergula Marija, Rajh Marija, Lašič Evica, Bratuša N., Kumer Kristina, Krajnc Ana, Kumer Franc, Cizarič Marija; Meško Friderik 2.20; po 2 K: Stubeč Ter., Habjanič Martin, Hrga Marija, Rajh Katarina, Kokoč Marija, Lašič Ančka, Petovar Marija, Kumer J., Lah Marija, Kociper Ottilija, Lepej Marija, Simonič Ivana, Prijol Ivan, Novak Marija, Novak Ivan, M. Žmave, Neimenovana, Kosi Jozefa, Munda Fr., Kosi Marija, Karnekar Franciška, Močilnik Friderik, Kosi Ottilija, Poplatnik Julijana, Šostarič Stefan, Meško Ivan, Kosi Marija, Petek Ivan, Meško Jakob, R. Meško, Voršič Micika, Hergula Ana, Munda Marija, Medik Ljovka, Hergula Ivana, Petek Marija, Majcen Marija, Majcen Antonija, Meško Franc, Meško Ivan, Rajh Andrej, Dovečar Neža, Irgolič Ivana, Irgolič Terezija, Hergula Neža, Kaučič Alojzija, Krabonja Neža, Munda Eva, Petek Julijana, Kukovec Julijana, Skvore Julijana, Stagar Julijana, Kosi Neža, M. Hojžar, Stagar Liza, Lipovec Alojzija, Meško Marija, Kandrič Marija, Krabonja Veronika, Koki Ivan, Cajnko Marija, Belec Terezija, Belec Roza, Megla Marija, Kovačič Eva, Praprotnik Matilda, Markrap Terezija, Erhartič Terezija, Poplatnik Blaž, A. Poplatnik, Filipič Franciška, Rudolf Jožef, Munda Ana, Neimenovana, Petek Gregor, Rajh Urša, Vinc. Kuharič, Bratuša Marija, Lužnik Jozefa, Holec Ivana, Holec Rozika, Ornik Ivan, Erhartič Matilda, Cvetko Barbara, Rizman Jozefa, Rizman Minka, Hrzič Roza, Kajnc Apolonija, Moravec Rozika, Hrzič Dobrnica, Marin Ottilija, Poplatnik Ignac, Meško Veronika, Antolič Marija, Habjanič Micika, Stubeč Roza, Kovačič Ivana, Hojžar Alojzija, Kosi Jožef, Kandrič I., Kaučič Andrej, Geč Viktor, Kociper Roza, Hojžar I.; Meško Ivanka 1.10; po 1 K: Kosi Marija, Lašič Marija, Rajh Gera, Hrga Jožef, Cimerlajt Jozefa, Petek Marija, Lebar Eva, Petek Franc, Stubeč Marija, I. Snajdar, Voglar Anika, Kumer Ursula, Lipnik Tjer., Gregor Marija, Sulak Ivan, Bokša Roza, Anderlič Marjeta, Rajšp Marija, Vesenjaj Jozefa, Rep Elizabeta, Bezjak Terezija, Petričič Antonija, Kociper Ivana, Janžekovič Neža, Pevec Jožef, Rep Terezija, Mulec Franc, Škerlec Tilika, Dovečar Marija, Hebar Marija, Hergula Marija, Meško Marija, Meško Julika, Rajh Marija, Kovačec Micika, Petek Nežika, Šostarič Alojzija, Šostarič Kristina, Šostarič Henrik, Sok Ivana, Munda Julijana, Lah Marija, Habjanič Franc, Skore Marija, Golob Julijana, Petek Gerčka, Kvar Marija, Meško Marija, Leben Marija, Meško Ivana, Meško Ivan, Hrzič Marija, Voršič Ottilija, J. Praprotnik, Alb Marija, Meško Ivana, Kovačec Ivana, Hrzič Marija, Meško Marija, Kandrič Neža, Kurz Arnold, Weiser Alisa, Hergula Avgust, Leben Ivan, Hergula Terezija, Hrzič Ivana, Bogša Marija, Trop Magda, Iger Dorika, Trop Jurij, Munda Al., Kosi Terezija, Trop Franc, Goričan Micka, Sedivy Anica, Kace Marija, Lah Katarina, Lah Jožef, Lipnik Anton, Lipnik Marija, Lipnik Ludvik, Perša Filip, Kosi Feliks, Prepelč Alojzija, Stubeč Marija, F. Lah, Habjanič Roza, Gašparič Antonija, Petričič N., Moravec Cilika, Grašič Marija, Kosi Marija, Munda Micika, Horvat Helena, Kosi Jožef, Strmšek Marija, Pintarič Ana, Moravec Matilda, Bratuša Ana, Voršič Marija, Holec Martin, Pevec Alojzija, Rajh Mar., Tušak Avgust, Tušak Franc, Rizman Ivan, Rizman Marija, Kandrič Roza, Hrzič Barbara, Hrzič Marija, Voršič Marija, Hebar Ivanka, Hebar Marija, Polak Jožef, Derkovič Anica, Knez Vali, Sok Ivana, Sok Ottilija, Saller Matilda, Bratuša Cecilija, Kos Marija, Munda Elizabeta, Pfeifer Neža, Kosi Amalija; po 80 v: Krabonja Barbara, Medik Marija; 70 v: Kandrič Ivan; po 60 v: Rajh Matilda, Simonič Terez., Bombek Andrej, Kolarič Franc; po 50 v: Peserl Anica, Anderlič Jakob, Moravec Milka, Hrzič Marija; po 40 v: Koiarič Ivana, Pevec Ottilija, Neimenovan, A. Cajnko, Neimenovan, Dolinšek Marija, Toplak Antonija, Žuran Marija, Novak Barbara; po 30 v: Stubeč Terezija, Gotvajn Ivana; po 20 v: Kosi Mar., Hrzič Amalija, Neimenovana, Markrap Neža, Neimenovan, Bezjak Ana; po 10 v: Pakič Ivan, Kreč Jožef, Bogša Franciška, Neimenovan. Pri črnovojniškem pešpolku Stev. 26 so nabrali 22 K; darovali so: narednik Anton Košar 10 K; po 1 K: četovodja Fr. Cointner in Kukovec, desetnika Franc Kuhar in Strajela, pešci: Kamenšek Franc, Ribič Franc, Fras Jožef, Skok Matjaž, Vrbančič Matjaž, Belna Ludovik, Ulbl Jožef in Paluc Anton. — Dalje prihodnjič. — Prisrčno hvala! — Dr. Anton Jerovšek, ravnatelj Cirilove tiskarne.

Za slovensko šolo v Mariboru so nadalje darovali: Posojilnica pri Sv. Lenartu 1000 K (prva pokroviteljica); Franc Ogrizek, župnik v Dramljah, 5 K; Josip Berlič nabral med Slovenci v Horgasu 30 K; Vilko Weixl, trgovec v Mariboru, del čistega dobička za prodane slovenske razglednice 50 K; Fran Stelzer, četovodja 117. golka, nabral med slovenskimi vojaki 83 K; Evkica Frangež v Rogozi 50 K; J. Klemenčič, učitelj pri Sv. Trojici, 20 K; upravnništvo „Slov. Naroda“ 260 K; Franc Lovrenko, župnik v Razboru, 10 K; dr. Alojz Rakun v Sevnici 10 K; Marija Pušenjak, učiteljica pri Kapeli, nabrala pri otrocih 1.—4. razreda 30 K; Rudolf Pevec v Mozirju 20 K; Anton Krepek v Mariboru 5.10 K; gđe. Teic v Hočah 10 K; A. Golob 10 K; J. Jeras 10 K; gosp. Jeras 5 K; J. Andlovic 5 K; gđe. A. Hočevac 4

K; Neimenovan v Hočah 4 K; dr. Maks Pregl v Vuzenici 10 K; Miloš Oset na Muti 10 K; Karl Guček, kaplan na Muti, 3 K; Anton Mravljak, župan v Vuzenici, 10 K; Alojz Grubelnik v St. Janžu 10 K; A. Plemen v Dravčah 1 K; Simon Jernik v St. Janžu 5 K; Miha Rogina v Dravčah 10 K; Neimenovana v Trbonjah 10 K; Ivan Mankoč v Mariboru 100 K; gđe. Ceneka Horvat v Mariboru 10 K; Miro Muršec v Blanskem 10 K; poročnik Ivan Trunkans 20 K; Josipina Krule v Slov. Bistrici 20 K; Pavel Zaflošnik v Spodnji Novivasi 20 K; poročnik Jul. Der-novšec 25 K; nadporočnik Suzum 10 K; Jakob Vrečko v Mariboru 10 K; Terezina in Heda Lovrec v Mariboru 5 K; poročnik Janko Gračnar 10 K; Alojz Neudauer, posojilnični tajnik v Gornji Radgoni, nabral med Slovenci, Čehi, Srbi in Hrvati pod narodnim geslom 82 K; Franc Sinko, župnik pri Sv. Martinu, 15 K; Mirko Gruden, ravnatelj podružnice Ljubljanske kreditne banke v Celju, 20 K; Fr. Ks. Petek na Ljubnem 50 K; Fric Stumberger v Brežicah 10 K; Jernej Tominc v Lembahu 10 K; Jurij Gril, posestnik v Gradišču pri Lučanah, 100 K; Janez Rožman, župnik v Zavodnjem, 20 K; gđe. Stana Pertotova v Trstu nabrala med tržaškimi planinci 234 K; Josip Holy v Brežicah 8 K; Ana Jerič v Skalcih pri Velenju 4 K; Anton Rovtar v Gornjemgradu 10 K; Ivan Zapečnik, župan v Ribnici, 300 K; Marija Lesnik v Radvanju 5 K; poročnik Božidar Gajšek 20 K; mag. pharm. Alojz Benkovič v Mariboru 10 K; poročnik Alojz Malenšek 10 K; Anton Koder, notarski kandidat, 10 K; Edi Vaupotič 5 K; Rudolf Pusi v Kerevinu 5 K; Anton Arhar v Mariboru 10 K; Anton Ornik v Mariboru 10 K; Franc Korošec, nadžupnik pri Sv. Križu, 100 K; Anton Slamberger, veleposestnik v Zerkoveh, 100 K; Bralno društvo v St. Ilju v Slov. gor. 30 K; Miha Lendošek, župnik v Makolah, 100 K; Posojilnica v Makolah 100 K; M. Vauhnik pri Sv. Marku 10 K; Franc Stubeč, župnik pri Sv. Juriju ob Ščavnici, 10 K; Franc Trop, župnik pri Sv. Marjeti, 10 K; Elči Kramberger, zdravniškova soproga pri Sv. Lenartu, 10 K; Janez Stubeč ter exaltatni prostovoljec poddesetnik Josip Zeleznič nabrala pri 1-33 in 36. stotniji 162 K. — Rodoljub, posnemajte! — Prispevke je pošiljati na naslov: Moška podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda v Mariboru. Solski odsek.

Slovenci v Mali Aziji. Slovenski vojaki ne pomagajo samo Nemcem na zahodu, temveč tudi Turkom v Mali Aziji in Palestini. Iz Male Azije pošiljajo pristrčne pozdrave svojim rojakom: Senica Mart. iz Laškega trga, Orožen Franc iz Štor in J. Hergula iz Velike Nedelje.

Slovenskim sodarjem! V slovenjgraškem okraju nujno potrebujejo poštenega in pridnega sodarja. Imel bi obilo zaslužka. Sodarji se naj oglašajo pri okrajnem načelniku g. Güntherju v Slov. Gradcu.

V Trbovlje!

Veliki manifestacijski shod

se vrši dne 19. maja, na Binkoštno nedeljo popoldne ob 2. v Trbovljah v prostorih Martina Pust (pri Špancu). Govorili bodo: Dr. Benkovič, dr. Ravnihar, dr. Korošec, dr. Kramer.

Za jugoslovansko idejo vsi na shod!

Gospodarske novice.

Rekvizicijska žita pri samooskrbljenih. „Wiener Zeitung“ objavlja naredbo, s katero se dovoljuje vlad, da kmetom vzame tudi ono žito, ki so jim ga dozdej puščali, da se z njim sami hranijo. Za naše kraje ta naredba, tudi če bi obveljala v parlamentu, ne bo imela veliko vspeha za vlado. Dalmacija in Primorje sploh ne pridelata žita, Kranjska, Koroška in Stajerska tudi v onih delih, ki so rodovitnejši, so že tako izmozgane, da nimajo več onih množin, ki so jim smele pridržati, in deloma se je živila darovalo sorodnikom in znancem. Ob teh razmerah se vladi ne bo treba čuditi, če iz juga ne bo moke.

Nova rekvizicijska naredba in naša mesta. Kakor se čuje, se bode ves uspeh rekvizicije po novi naredbi poslal na Dunaj in v nekatere industrijske kraje (vojna industrija). V novi naredbi, kakor i v prejšnjih, ni nobene določbe, ki bi predpisala enakomerno razdelitev tega, kar se v deželo pripelje. Vse odvisi od slučaja in trenutnih predpisov, ki jih daje prehranjevalni urad vojnemu žitnemu zavodu. Na ta način se je moglo dogoditi, da je Dunaj dobival preko 120% naredbeno določene količine, južne dežele pa 40—60%. Gledati torej treba, da se to uredi, sicer bo kmet praznih rok in zraven tega bodo gladu umirali njegovi rojaki, meščani na Kranjskem, v Istri in Dalmaciji pa tudi seljaki.

Proti novi rekvizijski naredbi bodo vsi kmeti poslanci morali dvigniti krepak odpor. Reče se v dotičnem vladnem priobčilu, da naj kmetje dajo zadnjo zalogo na posodo, vrne da se jim iz ukrajinskih zalog (?). Ali bi ne bilo lepo, če je res temu tako, da nam raje Ogrska in Nemčija posodita za 6 tednov žita in potem njim odstopimo, kar jim gre iz Ukrajine? Tako vlada tudi namerava, ako ne dobi od avstrijskih kmetov ničesar.

Oddaja žita in nagrade. Maribor. Oddaja žita in nagrade naznanja županom, da dobijo polje delci, ki prostovoljno oddajo zrnje, katero jim je bilo puščeno za mesec julij, razun višjih cen (Glej članek »Oddaja žita«) še 2 kg sladkorja za 100 kg oddanega žita. Te nagrade bodo deležni le tisti poljedelci, ki so dosedaj oddali že vs predpisane množine žita. Poljedelec bo dobil pr oddaji žita sladkorno karto, sladkor pa pri trgovcu ki oddaja sladkor.

Rekvizicija in prehrana vojaških oddelkov. Prosimo, naj se nam odgovori v prihodnji številki »Slovenskega Gospodarja« na sledeča vprašanja: 1. Kdo bo plačal prehrano vojakom pri novi rekviziciji? 2. V naši občini se je rekviriral krompir, rekviriralo se je zrnje in seno, imeli smo tri rekvizicije in nihče se ne plačal hrane za vojaštvo, ki je vsega skupaj bilo več tednov na hrani v naši občini. Kdo mora trpeti škodo, ali morda posestniki? 3. Ali se tudi v drugih okrajnih glavarstvih ni izplačala prehrana vojaštva posestnikom? 4. Kam se naj obrnemo, da se nam plača prehrana vojaštva, ker okrajno glavarstvo za to nič ne stori? Ivanjševci pri Radgoni. — Odgovor: Čudimo se, da še niste dobili plačane prehrane za vojaštvo. Kolikor nam je znano, so v mariborskem glavarstvu dobile občine takoj plačano, kakor hitro so poslale račun. Sestavite račun in ga pošljite glavarstvu ter zahtevate, da se vam takoj izplača dotopa svota. Navesti morate natanko, kolikokrat in kolikim vojakom ste dali zajtrk, obed in večerjo — ter južno. Če pa ne bo nič pomagalo, pa odstopite celo zadevo Vašemu drž. poslancu.

Iz Ukrajine poročajo nemški listi, da so vse vasi dobro oborožene s puškami in mašinicami. Kdor pride rekvirirati, ga čakajo z njimi. Sedaj poročajo dunajski listi, da so se tri poljske eskadroni upale iti rekvirirati, da pa so jih Ukrajinci vse pobili.

Nemec imel »shranjenih« nad 200 stotov sena. Iz Ruš nam pišejo: Slovenci niso patriotični, ne dajo državi, česar zahteva, skrivajo živila itd. Tako govorijo naši narodni nasprotniki, na čelu jim seveda »Marburgerca«. Pa poslušajte! Minulo soboto so rekvirirali v Rušah seno. V celi občini niso našli ne 1 kg sena, pač pa pri graščinskem gozdarju, velikem častilu Bismarka, Wernerju, blizu 200 q. Oddati mora 104 meterske cente krme. Sosednji kmetje so hodili Wernerja prositi za par centov krme, ko so morale njih krave in voli žreti samo slamo in drevesne veje. Odslovil jih je, češ, da nima sam dovolj. Ta veliki patriot ni privoščil krme ne konjem na fronti, ne ubogi kmetjski živini. Taki so nemški patrioti. — Heil Werner!

Popisovanje zemljišč. Se enkrat opozarjamo, naj si vsak posestnik in najemnik takoj natanko izmeri svoje obdelano zemljišče, da bo vedel, koliko ima njiv obsejanih s pšenico, z ržjo, ječmenom, ovsem, koruzo, krompirjem itd. Pri uradnem popisovanju, ki se vrši v županovi hiši ali na kakem drugem skupnem prostoru, ne bo mogoče niti približno dognati ne enega ne drugega. Pomote glede velikosti obsejanih njiv bodo imele jeseni usodepolne posledice za vsakega posestnika in najemnika. Najbolje je, da župan nedeljo ali praznik popoldne skliče občane na polje. Tam naj kak izvežban človek pokaže ljudem, kako je treba meriti obdelana zemljišča in kako se vse pravilno zapiše in izračuna.

Za popisovanje zemljišč. Osebe, ki so sposobne in zanesljive ter vešče čitanja map, zmožne obeh deželnih jezikov, se sprejemajo za popisovanje obdelanih zemljišč. Prijave sprejema c. kr. nadgeometer na okrajnem glavarstvu v Mariboru.

Za prasce in najvišjo ceno. Cesarstvo namestništvo nam naznanja, da je s 1. majem preklicalo dosedanje najvišje cene za prasce. Iste se sme sedaj prodajati po krajevno običajnih cenah.

Prva čebelna roja. Gosp. nadučitelj Josip Terčak v Ksaveriju v Savinjski dolini je dobil dne 4. maja dva prav lepa prva čebelna roja. Za hribovite kraje je to rojenje res redek slučaj.

Svarilo! Elektrarna v Fali pri Rušah resno svari, da se naj nihče ne dotakne električne žice, ki je napeljana od elektrarne v Fali do tovarne v Rušah. Naj se tudi nihče ne dotakne električnih žic, ki vise navzdol, kajti v vsakem slučaju bi bila smrt neizogibna. Predvsem naj stariši svarijo svoje otroke, naj ne plezajo po lesenih drogih, da se ne dotaknejo nobene električne žice, ker se v njej nahaja zelo močan električen tok.

Mlekarna v Hotah pri Mariboru ima svoj občni zbor dne 12. majnika ob 2. uri popoldne v gostilni Stanica v Hotah. Prosi se, da se člani tega občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

Rekvizicija živine. Od vseh strani dobivamo pritožbe glede rekvizicije živine. Vse toži, kako hudo

je, ko odvzamejo kmetu sedaj najboljšo in najpotrebnejšo živino. Položaj je sedaj tak, da se proti tem rekvizicijam ne da mnogokaj ukrepati. Naši slovenski poslanci so storili vse, da bi preprečili udarec, ki preti naši živinoreji in poljedelstvu vsled prevelike rekvizicije. A vojaška oblast vstraja pri svojih zahtevah. In tako gre ponekod skoraj že zadnji rep živine iz hleva. Pritožbe in prošnje malo pomagajo, ker vojaštvo hoče in mora imeti živež, v mestih pa se tudi oglašajo glad in veliko pomanjkanje živil. Edina pomoč bi bila — mir. Tisti čas pa je še daleč, ker Nemčija še ni premagala Angležev, Francozov, Amerikancev in Japoncev itd. itd. itd.

Dopisi.

Maribor. V nedeljo, 12. majnika, ob 1/2 11 ur predpoldne bodo mariborski Nemci imeli svoj Volkstag, in sicer na Glavnem trgu. Ker je oblas prepovedala v Postojni zborovanje pod milim nebom, je pričakovati, da bo tudi nemški Volkstag na javnem trgu, kjer se vrši glavni promet, prepovedan.

Maribor. V eni zadnjih števil »Slovenskega Gospodarja« je bilo citati o neki slovenski služkinji, o njenih službah in razmerah in težavah. Taj zavedni mladenki se pridružimo na stotine slovenskih deklet, ker tičimo pod trdo oblastjo nemških gospodinj. Na vseh krajih slovenske domovine se narodno žensko zbira, da jih voditelji podučujejo in navdušujejo o bodoči Jugoslaviji. A v našem obmejnem mestu, kjer toliko slovenskih deklet izgubi svoj narodni čar vsled hudega pritisaka nemške gosode, pa se še ni prav nič priredilo. Več deklet sem slišala govoriti: Bi se podpisala, a ne vem za kaj. Skrajni čas je, da se govabi mariborsko narodno žensko na sestanek in poduk. Pripravljene smo sprejeti vsako narodno nalogo. Dajte nam slovenske organizacije, razvedrila in izobrazbe in mladenke vam bomo hvaležne. Več slovenskih deklet v Mariboru.

Sv. Jakob v Slov. goricah. Uradni dnevi na okrajnega sodišča v Mariboru bodo za občine Gornji in Spodnji Jakobski dol, Vukovski dol, Ploderšnica in Jarenina v občinski pisarni pri Sv. Jakobu in sicer dne 28. maja, 20. junija, 18. julija, 22. avgusta, 19. septembra, 17. oktobra, 14. novembra in 12. decembra t. l. vsakokrat o 8. do 3. ure popoldne.

Sv. Trojica v Slov. gor. Umrl je dne 27. aprila ob pol treh zjutraj tukajšnji tržan, nekdanji učitelj in dolgoletni pisar na kazenski sodnji pri Sv. Lenartu Mihael Holobar. Bil je vzor krščanskega moža, vrh in zaveden narodnjak. Kdor ga je poznal, je ga vžljubil posebno zaradi njegovih dovijov, ki je vsakemu privabil na lice veseli smeh. Sveti mu večna luč! Bog pa tolaži njegove drage preostale!

Sv. Benedikt v Slov. gor. Naše Bralno društvo, katero popolnoma prenovljeno sedaj že celo leto deluje s svojo knjižnico in predavanji, priredi na občno željo na binkoštni ponedeljek v društveni dvorani veselico. Na sporedu je pete, dr. Krekova krasna igra »Tri sestre« in šalji sročolov. Vstopnina je za stolišče 1 K, za sedež 2 K. Prav pristrčno vabimo domačine in sosedje. Posebna vabila se ne bodo razpisovala. Začetek ob treh popoldne. — Na gostiji Kraner-Zemljč na Ščavnici so gostje zbrali 54 K za Tiskovni dom. Živeli zavedni Slovenci! Bog daj veliko posnemovalcev!

Sv. Jurij ob Ščavnici. V Grabovškem vnu je dne 1. maja v starosti 87 let mirno v Gospodu zaspal Ivan Müller. Pogreb je bil dne 3. maja. N. p. v m.!

Ljutomer. V radgonski bolnišnici je umrl po operaciji g. Josip Smodiš, tržan in mnogoletni cerky. svečar v Ljutomeru. Pokojnikovo truplo so prepeljali sem ter se je položilo k večnemu počitku dne 2. t. m. ob veliki udeležbi znancev, sorodnikov in prijateljev. Pogreba se je udeležilo polnoštevilno tudi tukajšnje veteransko društvo, čigar član je bil rajni. Slovensko pevsko društvo mu je zapelo pri cerkvi in na pokopališču žalostinko. Pokojnik je bil v 70. letu, vedno na našem braniku kot zvest sin svojega naroda, zlasti kot naš agitator pri volitvah. Pogrešali ga bomo vsi, zlasti živinorejci, katerim je bil izkušen domači živinozdravnik. Bil je zelo postrežljiv in vzoren mož, torej prava slovenska korenina. Naj mu bo slovenska zemlja lahka!

Sv. Lovrenc na Dr. p. Dne 20. aprila je nagel smrti umrl črnovojnik Martin Kmetec, posestnik v Župečji vasi. Prišel je na kratek dopust, šel po drva, tam ga je zadela kap ter je bil pri priči mrtev. N. v m. p.!

Sv. Križ pri Slatini. Za 20letnico našega priljubljenega g. nadžupnika smo imeli dne 28. aprila malo a lepo slavnost. Na sporedu je bil pozdravni nagovor predsednice Dekliške Zveze, petje, tri primerne deklaracije ter gledališka igra »Prisiljen stan je zaničevan.« — Na praznik Vnebohoda bo ob tretji uri popoldne govor o dr. Kreku, ki ga bo imel č. g. župnik Fr. Gomilšek; nato se ponovi igra »Prisiljen stan je zaničevan.«

Marenberg. Podružnica Sv. Treh Kraljev na Radlu, ki je vsled vojne izgubila vse tri zvonove, je dobila dva nova. Večjega je kupil Simon Ternek,

posestnik na Radlu, srednjega pa Peter Moser, posestnik pri Sv. Treh Kraljih.

St. Ilj pod Turjakom. Na svojem potovanju sem z veseljem opazoval, da tudi Sentiljeane o najbolj oddaljenega hribovca družijo misli jugoslovanske. Ne morejo pozabiti, kako lepo in mirno je bilo na njihovem shodu doma, kjer so zborovali sami Slovenci. Na shodu v St. Janžu so pa videli, kako je tam, kjer pridejo nemškutarji zraven. To pomenjanje nemčurjev utrjuje najbolj oddaljenemu hribovcu zavest, kako sveta in pravična je naša zahteva po svobodni Jugoslaviji pod habsburškim žezlom. Z veseljem so se podpisovali in se še podpisujejo za Jugoslavijo. Le par ljudi imajo takih, ki se ne marajo podpisati, pa ti ba ne pomenijo dosti v župniji. Posebno se pa čudijo, da so med temi tudi trije krečmarji. U amo, da bodo ti možakarji, ki točijo jugoslovansko vino, ter premeajo jugoslovanski denar, kmalu tudi z nami Jugoslavlani čutili in sodelovali.

St. Ilj pri Velenju. Dne 23. aprila je umrla vzorna žena Marija Prodnik, p. d. Bednovšca. Zapustila je 4 malih otrok. Mož, ki je že eno leto na italijanski fronti, niti k pogrebu ni mogel priti. Rajna je bila naročnica »Slov. Gospodarja«. Naj v miru počiva!

Škale. Občni zbor kmetijske hramilnice in posojilnice se vrši v nedeljo 12. maja v bralni sobi. Govori g. nadrevizor V. Pušenjak.

Zreče. Srebrno poroko je dne 1. maja s svojo soprogo obhajal g. podžupan Kračun. Nedavno so jednako slavje slavili zakonec Rahle-Petelinšek, založnik-Lampret in Svab-Videčnik. »Slov. Gospodar«, ki je v hišah vseh imenovanih stalni gost, želi: Še zlato poroko!

Spitalič. Dne 24. aprila t. l. je umrla v Gorn. Slemenah Jera Petelinšek. Pogreb je bil uprav veličasten. Nič manj kakor štiri fare so bile zastopane; znamenje, kako je bila rajna daleč okoli priljubljena in si oštovana. Globokoverni ženi naj sveti večna luč, g. Juriju Petelinšek, ki je za svoj god izgubil svojo zvesto življenjsko družico, pa naše odkrito sožalje!

Parizlje pri Braslovčah. Si oštovana Turkova rodbina je izgubila pridno hčerko Treziko, ki se je prvi dan cvetočega maja preselila v boljšo bodočnost. Vrli obitelji naše odkrito sožalje!

Celje. V ponedeljek, 6. majnika, je umrla po dolgi bolezni v starosti 39 let gospa Ana Lovrec, rojena Kanduscher, soproga odvetniškega koncipienta dr. Franca Lovrec. Rodbinam Lovrec-Kanduscher Černelč naše sožalje. Blaga pokojnica naj počiva v miru!

Pristova pri Sv. Emi. Dne 28. aprila je umrla 33 letna vrla žena Liza Otorepec. Zapustila je 4 male otroke in moža v vojski, kateri se k njeni smrti ni smel demov. Bog tolaži ubogo družino! Pokojnici pa sveti večna luč!

Šmarje pri Jelšah. Iz ruskega vjetništva se vrača Franc Pintar, kateri je bil dolga tri leta na Ruskem vjet, a je sedaj za od dne 18. marca na avstrijski zemlji in sicer v Galiciji.

Pomkva ob juž. žel. Dne 3. maja je po kratki, a mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala Marija Zidanšek, p. d. stara Knezovka v 76. letu svoje dobe. Bila je dobra in skrbna mamica svojim otrokom, katere je vzorno vzgojila in velika do brotnica siromakom. Daleč okrog ni reveža, ki bi ne poznal usmiljenega srca predobre Knezove matere. Noben berač ni neobdarovan zapustil njene hiše, vsaka sirota je našla pri njej zavetje in tolažbo. V nedeljo se je vršil njen pogreb, ki je bil vsled mnoge udeležbe jasen dokaz njenega vzornega življenja. Ranjka je bila ves čas naročnica »Slov. Gospodarja« in drugih dobrih listov. Vzorni ženi bodi zemljica lahka!

Listnica uredništva.

Invalida v St. Juriju ob južni žel. in v Gradcu. Obrnita se na poslanca dr. Karel Verstovška v Mariboru. — Šalovec pri Središču. Naj piše žena pokojnega takoj priporočeno pismo zavarovalnici, pri kateri je bil mož zavarovan in naj dokaže z uradnim potrdilom, da je mož res tedaj padel. — Sv. Ema. Prejeli šele zadnji četrtak, tako da je bilo nemogoče spraviti dopis v zadnje številko. Pozdravljen! — Podkraj pri Guštanju. Prosimo, le poročajte nam večkrat kaj novega. Tudi »Straža« bo radevolje sprejemala novice iz Koroske. Jugoslovanski pozdravi! — Medlog-Celje. Pesmi žal ne moremo pričbovati, ker nam manjka prostora. — Celje. Če dotični predpostavljeni res tako postopajo z navadnimi vojaki, ima se vsak pravico pritožiti pri višji vojaški oblasti. V časniku bi bil tak dopis zaplenjen. — Sv. Ana-Makole. Naznanite vso zadevo Vašemu poslancu Pišku. — Oblaki pri Jursincah. Ne smemo pričbovati. Resnica bode v oči. — St. Ilj v Slov. gorice. Vaš dopis o možu, ki je rekel »Das ist eine Unmuthheit«, ne bo zagledal belega dne. — Središče. Hvala za članek! Tokrat ni mogoče. Pride prihodnjič. Pozdrave! — Apače. Hvala za podatke. Bomo porabili.

Loterijske številke.

Trst, 1. maja 1918 42 53 40 5 79
Dunaj, 4. maja 1918 87 58 63 48 70

MALA NAZNANILA.

Ena beseda stane 10 vinarjev.

XX Kupi se: XX

Kupim posnemalnik „Melotte“, nov ali malo rabljen. Ponudbe na naslov: „Melotte“ pošta Cven pri Ljutomeru. Štajersko. 592

Malo posestvo s hišo, vrtom in nekoliko zemljišča v bližini železnične postaje na Sp. Štajerskem se želi kupiti pod primerljivi pogoji. Ponudbe s navedbo kraja, obsega, cene in plačilnih pogojev sprejema iz prijaznosti upravnistvo „Slov. Gosp.“ pod „malo posestvo št. 593.“

Vino in sadni mošt, motno, pokvarjeno, zavrelo kakor tudi diši po plesnobi se popravi. Prosi se vzorec poslati na naslov: Peter Škerbec pri deželnem odboru, Gorica, Primorako. 58

Zelim kupiti malo posestvo blizu železniške postaje, samska lastnica ali stari ljudje lahko tam ostanejo, grem tudi v pomoč v gospodarstvu se gre. Prosim natančen opis in ceno od vsega. Naslov pod „Malo posestvo št. 568.“

Kupim

koleselj in konjsko opravo

za majhnega konjčka

Potokar Greg.

pošta Gornjigrad. 572

Domačo slivovko, vinsko žganje, tropinovec, vinski kamen, strd, čebelni vosek,

kupi vsako množino in plača najbolje: Jos. Šerbec, trgovec v Mariboru, Tegethoff-ova ulica št. 57. 577

Kupim kravo in kozo brejo ali s svežim mlekom. Naslov pove upravnistvo pod „Mleko“ št. 537

Kupim kravo in kozo brejo ali s svežim mlekom. Naslov pove upravnistvo pod „K. K.“ št. 537.

Kupim ali tudi v najem vzamem dobro vpeljano trgovsko hišo, če mogoče z nekaj posestvom ter v bližini železniške postaje, najraje kje na Spodnjem Štajerskem. Ponudbe je poslati pod „Trgovina št. 540“ na upravo Slovenskega Gospodarja.

Kupim hišo v Mariboru na levem dravskem bregu. Cena od 60.000 do 180.000 K. Plačam v gotovini. Ponudbe pod „Hiša blizu kolodvora št. 541“ na upravo Slovenskega Gospodarja.

Lipov les vsake vrste kupujem po najvišji ceni v celjski bližini. Miloš Hohnjec, kiparski in zlatarski mojster, Celje, Gaberje št. 18. 478

Travniki in njiva v bližini mesta Maribora se kupi ali vzame v najem. Vpraša se pri tvrdi Tiseher, Maribor, Tegethoff-ova ulica št. 19. 221

X Proda se: X

Smogovec, krojač v Framu ima napravljene obleke, za moške in otroke po prav nizki ceni. 579

Dvoje, čevljev izza miru, čisto nove in bele hlače se odda za mast in moko: Schuster, Ulica nad. Evgena 2, pritličje, Maribor. 581

Kelo za moško osebo, dobro ohranjeno, ženski sedež posebej, se pocieni proda. Kje, pove upravnistvo lista. 587

Svetilke, dežnike, moške obleke, klobuke in čevlje se odda za krompir ali moko: Paulič, Badlgasse 12. Maribor. 588

Železno žico za vezavo streh in loncev proda Jožef Mernig Ptnjska cesta 1. Maribor. 580

Radensko slatino vsako množino prodaje spec. trgovina Avgust Šrok Maribor, Viktringhofova ulica št. 13. 562

Imam iz kamnoloma Donačke gore vsakovrstne mlinске kamne na prodaj. Tudi žrnje za domačo rabo. Jožef Planina Rogatec, Štajersko. 557

Postelje, omare, mize, divane in naslanjače se proda. Naslov: Meljska cesta 13, Maribor. 561

Hiša za najemnike dvonadstropna, z dvermi in vrtom, 5 minut od državnega mosta se proda. Naslov v upravnistvu Slov. Gospod. pod „Hiša blizu mesta št. 542.“

Ostanki usnja, zelo močan, za coklje in otroške čevlje, posebno za čevljarje. Pošilja kg a K 30.— dokler je kaj zaloga: M. Schäfer v Belšaku. p. Pliberk Koroško. 494

Hiša s ključavničarsko obrtjo v bližini Glavnega trga se proda. Naslov: Tržaška cesta 88, vrata 1. Maribor. 471

Poskrbim vsakemu železni mlina za vsako vrsto zrnja mleti; lahko en sam otrok žene. Cena 105 K. Če si vsak sam po nje pride, mu lahko vse razkažem. Janes Deutsehman, Selnica ob Muri. p. Sv. Ilj v Sl. goricih. 486

Decimalne tehtnice

na 50, 100, 150, 200 in 300 kil nesilnosti z uteži ali brez njih, dobavimo v najkrajšem času. Tehtnice imajo trioglat podstavce ter so vsi železni deli ročno kosani. Za največje natančnost tehtanja jamčimo. Dobavimo tudi vse druge velikosti in vrste tehtnice. Prodajamo nadalje

žitne čistilnice

(vetrne mline)

v različnih velikostih in sestavi, najpopolnejše konstrukcije. Dobavimo ročne drobilne mline

na drobljenje zrnja in mletje moka. Ti drobilni mlinci so brez podstavca. Priladi se jih lahko na vsakem trdnem predmetu ter po uporabi poljubno shraniti. Pritnost mletja se na prav jednostaven način regulira. Napišite pod geslom „izborni stroji“ dopisnico na upravnistvo „Slov. Gospodarja v Mariboru“ ter navedite, kak stroj da želite. 518

Kmetovalci, pozor! Mline za vsako vrsto žita, kateri melje moko in zdrob se naroči pri M. Šumer, Konjice. 296

Na prodaj novo zidane eno in dva nadstropne hiše v mestu, davka in občinskih doklad proste z velikimi in majhnimi stanovanji proti solncu obrnjene, se prodajo pod lahki pogoji. Vpraša se pri Jožefu Nekrep v Mariboru, Mezartstrasse št. 59. 483

Posestvo v največji bližini mesta, v hiši prostor za stranke (najemalike), mlekarstvo, točilnica čez sliče, lep sadni zelenjadni vrt, se takoj proda. Naslov pove upravnistvo pod „Studenec pri Mariboru.“ (znak za odgovor.) 27

Dobro ohranjen dvovprežen voz (kočija) se poceni proda. Maribor, Magdalenski trg 2. 605

XX Službe: XX

V župnišču Sv. Andraž nad Polzelo, pošta Velenje se sprejme dekla. 559

Anton Petriček, nadučitelj v Zalcu Savinjska dolina sprejme takoj pridno, pošteno in snažno deklo za vsa dela proti dobremu plačilu.

Kuharica, vajena vsakega dela, želi službo v župnišču ali k vpok. duhovniku. Naslov: Mlakar Marija Koroška cesta 13. Maribor. 564

Učenec se sprejme, prednost kateri se kaj uči. — Velika zaloga lesenih čevljev, sandal, nizke cene, pošilja tudi na zunanji proti merilu. Štefan Strašek, čevljar in zaloga čevljev, Celje. Kovača ulica. 578

Izvrstna kuharica, ki zna tudi vsa dela pri kmetiji in gospodinjstvu in zna tudi orgljati, želi v teku tega leta priti v službo v župnišču. Naslov: „izvrstna kuharica 570.“

Dekla, starejša oseba se sprejme takoj. Plača 36 K. Naslov: Wiergergraben 175 Maribor. 571

V trgovino mehanega blaga se sprejme 14 — 15 let stara, pridna močna deklica večja nemškega in slovenskega jezika. Ponudbe pod „Pridnost 596“ na upravnistvo tega lista.

Sodar, izurjen v svoji stroki, se sprejme v Rušah. Oglasiti se je treba pri g. Dragotina Lingelju, posedaču v Rušah. 598

Sprejme se invalid, najraje roko-delec, v trafiki, Vosek, p. Sv. Marjeta ob Pesnici. 580

Sprejme se takoj dekla vajena vsakega kmetijskega dela. Prednost imajo starejše ženske s večletnimi spricvali. Plača 40 K — hrana obilna. Ponudbe na naslov: Ferdinand Roš, veleposestnik Hrastrnik, Štajersko. 575

Sprejme se na večje posestvo kje je tudi gostilna, poštena snažna dekla. Znanstvi mora dojeti, perilo prati nekaj svinj opravljati pa tudi v kuhinji nekaj pomagati. Plača po dogovoru. Vstop 1. junija. Služba je blizu cerkve in blizu kolodvora. Naslov pove upravnistvo Slov. Gospodarja pod „Dekla št. 591.“

Iščem pošteno, čedno, pridno deklo kot kuharico za vse poleg hišnje k dvema osebama. Znanstvi mora meštarsko kuhati; imeti pa mora tudi veselje in spretnost se privaditi za boljše kuhanje. Zskateva se tudi znanje vrtnarskega dela, sopolmoč v hišnih opravilih. Sprejme se samo deklica, ki se ne straši nobenega dela, ker ima krmiti tudi eno malo svinjo. Stalna dobra služba. Zglasijo se naj samo deklica, ki so rade na deželi in reflektirajo na stalno službo. Zastava se znanje slovenščine in nemščine in dobra spricvala. Lekarna Schwarz, Ljutomer, Štajersko. 583

Viničar, oženjen, najraje brez malih otrok, razumen in pošten, če mogoče z varščino, se sprejme letno jesen za velik vinograd v brziškem okraju. Pogoji ustno. Poleg plače ima na razpolago oranico in svinjake ter mleko. Ponudbe na upravnistvo tega lista pod „Viničar“ št. 594.

Priden kolarški učenec se takoj sprejme pri uljudni postrežbi in dobri hrani v trg k slovenski obitelji: Vogrin, kolarški mojster, Strass pri Spielfeldu. 597

Deklica (sirota) pridna in poštena želi prosta se vzame v službo ali za zvojo. Naslov pove iz prijaznosti: g. pl. Susković, Domkogel 2, Maribor. 530

Sprejme se pridne, pošten hlapec h konjam in za vsa poljska dela, prosto stanovanje, hrana in 50 K plače na mesec, oženjeni z več delavskimi močmi imajo prednost, druga se plača po dogovoru. Karlovšek Franc, posestnik na Lavi pri Celju. 529

Sprejemem takoj trgovskega pomočnika in učenca iz dobre poštene družine. Jožef Drušković, trgovec, Slovenj Gradec. 473

Učenec in učenka z ljudskošolsko izobrazbo, več obeh deželnih jezikov in iz dobre hiše se sprejme pri P. Löschnig, trgovina mehanega blaga, Rogaška Slatina. 508

Organistinja, ki bi pomagala tudi v gospodarstvu dobi stalno službo v župnišču na Koroškem. Več pove upravnistvo „Slov. Gosp.“ 507

XX Razna: XX

Močna kuhinjska postelja s pokri valom se odda za moko pri J. Bregar, Gosposka ulica 16. Maribor.

Čedna bela obleka iz batista, za birmo pripravna se zamenja za živila. Maribor, Brandisgasse št. 1 II. nadst., vrata št. 12. med 12. in 5. uro. 568

100 kron tistemu, ki izve za ukradeno kolo. „Startrad“ znakma, Kresnik, Maribor narejen na gonitev z ene nogo. Dovečar Anton, Hoče pri Mariboru. 58.

Doprna slika v naravni velikosti

se Vam pošlje, če mi pošljete fotografijo. Posnetek popolnoma podoben. Cena K 18.—. Prosim naročila na Marko Ernst, Gradec, Klosterwiesg, 25, Partere. 569

RESTAVRACIJO, GOSTILNO

ali kavarno išče mlad par za najem ali na račun. Ponudbe pod „Restavracija L 1041“ na anončno pisarno Jos. A. Kienreich, Gradec. (16 Kienr.)

XXXXXX

Stanovanje v lepi legi eventualno cela hiša se odda v najem v trgu Vojniku pri Celju. Vprašati je pri Peter Majdič, Celje. 604

Prošnja do vojakov — vjetnikov ki se vračajo iz Rusije! Če bi kdo kaj vedel o Ivanu Sušic od 17. pešpolka, bil je vjet v Nižji — Novi — Gorod, Kazanska gubernija, prosil pejasnila proti plačilu na njegovo sestro Vilma Kralj, Hinterberg pri Leobnu, Gornji Štajer. 558

Posestniki! Vsakovrstna piščeta in odraslo perutnino, kunce in svinje ozdravite griže (tudi krvava) in vsakere draljavosti ter dilerije celo gotovo edino le s PALMA. To, mnoge preskušeno, z najboljšimi spricvali in leta 1910 z veliko srebrno svetinjo odlikovano sredstvo z navodilom dobiti takoj zavarovano poštino prosto, če v naprej pošljete 5 K, ali večkratoliko. — Ker snovi za PALMA dobiti ni, jaz pa tega izdelka le malo imam, svetujem, da naročite takoj. — I. E. Weixl, Maribor, Gosposka ulica 33., (trgovina s papirjem.) 406

Konjak.

Za oslabele vsled starosti, za slabosti v žlečodu in proti izgubi telesne moči je staro vine-konjak že več stoletij znan kot priznana krepčilno sredstvo, ki oživlja duh in telo. Pošilja 4 polliterke steklenice franko za K 88.—. Vino belo in rdeči burgundec od 58 l naprej dokler je še kaj zaloga po K 680 liter. Benedikt Herti, veleposestnik, grad Golč pri Konjicah, Štaj. 512

SOLZNA AVSTRIJA.

(3 pomnožen natis.)

Knjiga pod naslovom „Solzna Avstrija“ s 27 bojnimi pesmimi, stane s pošto vred 1 K 80 vin. Knjiga „Pevajoči slavo“ s 30 lepimi narodnimi pesmi stane 1 K 70 vin. Pošlje se znesek v novih neobrabljenih poštah znamkah ali pa po poštah nakaznic. Na brezplačna naročila se ne morem osirati! Naročuje se pri Matiju Belece, pri Sv. Boženku v Slov. goricih, via Ptuj, Štajersko. 98

Cunje

vseh vrst, juta, odpadki novega sukna, krojaški odrezki, raztrgane nogavice, raztrgane moške in ženske obleke, stare posteljne odeje, koca, kosti, konjske repe, svinjske ščetine, kupuje po najvišji cenah M. Thorinek & Co. Celje. Trgovci in nakupovalci od hiše do hiše dobijo boljše cene! 311

8 vinarjev

(za eno dopisnico) Vas stane moj cenik, katerega vam na zahtevo pošljem zastonj. Prva tovarna ur

Ivan Konrad,

e. in kr. dvorni dobavitelj v Mestu (Brüx) št. 1963 (Češko).

Niklajste ali jeklene anker-ure K 26.—, 28.—, 30.—, iz bele kovine (Gloria-srebro), goldin ali jeklene Remont-ure z dvojnimi pokrovom K 35.—, 40.—, 50.—, 60.—. Budilke K 16.—, 18.—, 20.—. Triletno jamstvo. Pošiljanje po povzetju. Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. (8 Duk.)

KUPUJEM:

les za jame od 12 cm naprej nadalje mehak okrogel les, smrekovo lju-ljansko i. blje, čreslo/letošnje kostanjev les od 10 cm hrastov les naprej.

Prosim ponudbe sskrajnimi cenami, množin in navedbo roka za oddajo

VINKO VABIČ, Žalec, 7 Južno Štajer.

Kulantno poslovanje. Takojšnje plačilo proti duplikatom.

(4 Mosse.)

Naznanilo. Kmetom, kmetikom si- nom in drugim delavcem v slovenjegraški okolici naznanjam, da se nahaja moj krojaški obrt od 1. maja v hiši g. Rajtarja v Staremtrgu pri Slovenjgradu blizu slovenske šole. Priporočam se svojim cenjenim odjemalcem za obilen obisk. Izdeloval bom obleke po najnižji ceni. S spoštovanjem Gašpar Krebel, krojač v Staremtrgu pri Slovenjgradu. 577

Mlin „kmetijski prijatelj“

Zopet nova Pfeiferjeva iznajdba manjših domačih mlinov na kamene za gonidbo z roko in gopolnom s stolom na pet sitnic za finejšo pšenično, žitno, koruzno in hajdovsko moko in 4 vrste zdroba za kuho. En šolar lahko melje. Mlin je 1 m 20 c/m dolg, 60 c/m 1 m 85 c/m visok stane 500 K, mlin na kamene brez stola in sitnic 300 K, mlin brez stola na jeklene šajbe 200 K, mlin brez stola na železne šajbe 180 K. Vsakemu kmetu je pač dovolj znano, da mlinski samona kamene zamorejo najfinjšo, najboljšo in redilno moko napraviti. Če se kamna po dolgi rabi ogledita se z navadnim klepacem sklepleta in sta zopet za rabo kakor nova. Med tem če se pri drugih mlinih šajbe ali valjarji obrabijo, so za zavreči. Med vojno se slikani ceniki nemorejo pošiljati. J. Pfeifer tovarna za stroje in mline v Hočah pri Mariboru. 566

Vino in sadni mošt, motno, pokvarjeno, zavrelo kakor tudi duh po plesnobi se popravi. Prosi se vzorec poslati na naslov: Peter Škerbec pri deželnem odboru Gorica, Primorako. 59

Žične ograje za ograjo vrtov in rešeta vseh vrst se dobi pri izdelovalcu J. Antloga, Maribor, Zofijin trg, zraven mestne mostne tehtnice. 601

POZOR!

POZOR!

Velika zaloga gotovih volnenih oblek za moške, dečke in otroke, modre obleke za birmo cajgnate obleke in hlače proti rabilnim listom (Bezugschein) še ceno prodaja

Ignacij Božič,

krojač za gospode in gospe,

Maribor, Tegethoff-ova ulica št. 34, nasproti hotela „Stadt Wien“. 605

Važno!

Ne prezreti!

Ker se je stavbeni material in pohištvo tako podražilo, a nevarnost požara, ker ni gasilcev, pa večja kot kdaj prej, naj toraj vsakdo:

1. ki nima vsa poslopja in premočnine zavarovane,
2. ki še ni dal, naj je zavarovan kjerkoli, zvišati svojega zavarovanja in
3. ki mu zavarovanje pri tujih zavarovalnicah že poteka

piše

na Glavno poverjenistvo Vzajemne zavarovalnice, Celje, Breg 33, ki postreže vsakemu in sicer brezplačno s potrebnimi nasveti. Istotam se sprejemajo tudi zastopniki in potovalci. 602

Gumij za cepljenje trt,

ima na prodaj, dokler je v zalogi

Franc Ogrizek,

trgovec z vinom in sadjem,

GRADEC, Parkstrasse šte. 7. 593

Livarna cerkvenih zvonov in kovin- ska livarna, ::

Ernest Szabó,

Gradec, Griesplatz št. 10.

prosi visokočastito duhovščino, da se pri naročevanju posamičnih in vseh zvonov vsake velikosti in glasu po vojski spominja njegove tvrdo. 400

Naznanilo.

C. kr. avstrijski vojaški zaklad za vdove in sirote pod naj-izjnim pokroviteljstvom Njegovega cesarskega in kraljevega Apostolskega Veličanstva

Zavarovalni oddelek

otvoril je za politične okraje: Celje, Gornjigrad, Konjice, Brežice, Slovenjgradec, Maribor, Ptuj, Ljutomer in Radgona

ekspozituro s sedežem v Mariboru,

Viktringhof-ova ulica št. 25.

Barva za obleke

se dobiva pri slovenski tvrdki

Ivan Ravnikar,
Celje.

Kapljice za svinje.

Cena 1 steklenice 1 K 80 v. O dobrem učinkovanju teh kapljic imam mnogo priznanih in pohvalnih pisem. F. Prull, mestna lekarna „pri c. kr. orlu“, Maribor, Glavni trg št. 15, blizu rotovža.

Zahvala.

Nisem verjel, da bi te kapljice kaj pomagale. Sedaj ko sem se prepričal da res pomagajo, Vam izrekam lepo hvalo ter priporočam to zdravilo vsem svinjerejem. Prosim, pošljite mi spet svinjskih kapljic za rdečico in sicer hitro kakor morete 6 steklenic. S pozdravom Ivan Škorjanc. Srednja vas, dne 6. avgusta 1916.

BARVE

za barvanje volnenega, svilenega in platnenega blaga se dobijo sledeče: črna, siva, modra, zelena, rdeča, rjava in lila v zavitkih po 60 vin. v trgovini

Karl Loibner
pri „zvoncu“ Celje.

Vsak si lahko barva obleko in platno sam!

Za eno žensko obleko je treba najmanj 7 zavitev barve
Za eno žensko bluzo " " 3 " "
Za eden predpasnik " " 2 " "

Izvršujejo se tudi poštna naročila!

Vsakemu naročilu se priloži slovensko navodilo.

Kdo trpi vsled podganske in mišje zalege

(tudi krlice, krte, bisam - podgane, kuhinjski ščurki, podgane, žuželke v kletih), naj takoj piše ravnateljstvu zavoda „Terror“ za Avstrijo, Dunaj I., Werdertorgasse 17. Uradno priporočen način zatiranja gorej omenjenih stvari. (5 Mosse)

Pohištvo

za spalne in jedilne sobe, knjižnice i. t. d., kuhinjska oprava, posamezne omare, postelje, mize, stole, predalčne omare iz mehkega in trdega lesa, otomani, spalniki divani ter vse vrste lesenega, železnega in tapciranega pohištva po jako nizkih cenah samo v trgovini

KAREL PREIS,
Stolni trg št. 6., Maribor.

Slobodno na ogled! Razpisujem na vse strani pohištva.

Urarski pomočnik

se sprejme, tudi vojni invalid, za mešano ali delo žepnih ur pri najboljši plači. Ponudbe na: Popravljavnica in delavnica za ure; Gradec, Griesplatz 36. I. nadstr. (Kienr. 14.)

Krapina-toplice lečijo protin reumo (trganje), padavico (Ischias). (Hrvatsko) Pojasnila i pro-spekti zastoj. Dobra preskrba zagotovljena. (Kienr.)

LJUDSKA HRANILNICA in POSOJILNICA v CELJU,

reg. zadruga z neom. zavezo.

Obreštuje hranilne vloge po 3 3/4 %. Za nalaganje po pošti na razpolago položnice „poštne hranilnice št. 92.465.

Daje posojila pod ugodnimi pogoji na vknjižbo, na poroštvo in zastavo. Vknjižbo izvršuje posojilnica brezplačno; stranka plača le koleke.

Urađuje vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne. »Hotel beli vol« Graška (Cesar Viljemova) cesta št. 9.

Prva slovenska razpošiljalnica svetovnoznanih srebrnojeklenih

KOS z znamko dvojni orel z mečem,

katere so iz najboljšega najvlačnejšega jekla, lahke, na las tanko izdelane, najlepše izpeljane in za vsak kraj rabljive, se toplo priporoča.

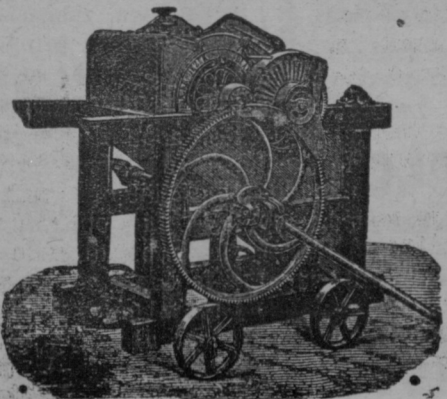
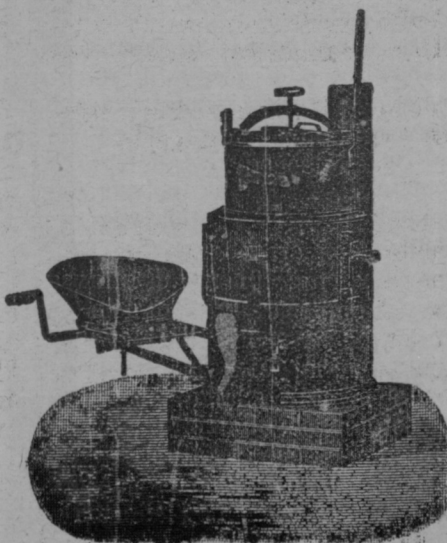
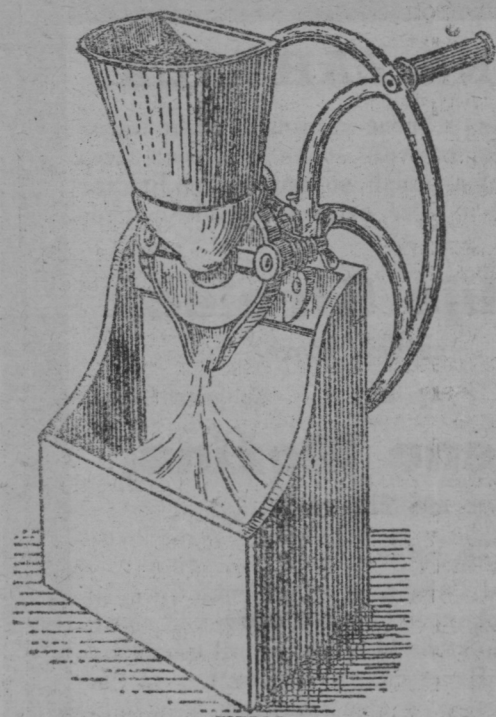
Za vsak komad se garantira. Pri naročilu 10 komadov, se doda en komad zastoj! Kmetovalci, ogibajte se manjvrednega židovskega blaga!

Zahtevajte cenik!

Edina zaloga: Ad. Gaisa nasl.

Viktor Piliš, žalec

v Savinjski dolini.

Zaloga in zastopstvo vsakovrstnih poljedelskih strojev

IVAN HAJNY, MARIBOR OB DRAVI Kokošinekova ulica 23

priporoča cenjenim posestnikom vsakovrstne mlatilnice, vitelne, slamožnice, žitne čistilne mline, sočivne in grozdne mline, stiskalnice, sejalne in kosilne stroje, sešalke, reporezuice, koruzne robkarje, pljuge, brane, motorje, črpalke za gnojnico i. t. d. Posebno priporočam pocinjene brzoparilnike v različnih velikostih, na željo s pripravo za žganje žgati.

Nadalje priporočam ročne drobilne mline s katerimi se lahko vsakovrstno žito melje na zdrob in fino moko. Cena K 100.—, K 140.—, K 160.— in K 180.— brez zaboja, kakor tudi večje vrste za vitelni pogon.

K nujnemu nakupu toplo priporočam, posebno stroje za mlatvo, ker bode pozneje težko dobiti ter bodo še dražji. Pojasnila se točno izvrše.

Končno naznanjam, da se bode nahajala moja pisarna in prodajalna

od 1. maja t. l. naprej v

Tegetthoff-ovi ul. 45.

nasproti glavnega kolodvora.

Osebe

spodobne, zanesljive, čitanja katastralne mape vajene, obeh deželnih jezikov zmožne se sprejemajo za pozvedbe obdelanih površin. Glavno delo ob- stoji v sprejemanju napovedi zemljiških posestni- kov (najemnikov) in v vpisu istih v posebne za to pripravljene popisovalne pole na sedežu dotične občine. Prijave sprejema nadgeometer v uradnem posloju (okr. glavarstvo) v Mariboru, soba št. 16., pritličje desno.

Pisanja in hoje zmožni

invalidi

dobe službo poverjenika ali potovalca pri dobro upeljani domači zavarovalnici proti požaru. Oglasiti se je na: „Glavno zastopstvo Vzajemne zavarovalnice“, Celje, Breg 33.

Kupujte le domač izdelek, to je:

Emona

Dobiva se v vseh prodajalnah!

Srab, srbečico, garje

odstrani takoj dr. Emil Fleschevo originalno, postavno zavarovano

„Skaboform rjavo mazilo“.

Poskusni piskrček K 230, velika posoda K 4—, posoda za celo družino K 11—. Pri večjih naročilih za živali veljajo sledeče cene: 1 kg K 25—, 5 kg K 100—, 10 kg K 180—, 25 kg K 400—. Ekspedicija franko. Dobiva se edino le pri izdelovalcu: Dr. Emil Flesch, Kronska lekarna, Győr (Raab), Ogrsko.

Hranilnica in posojilnica v Št. Janžu na Dravskem polju vabi na občni zbor

dne 12. maja 1918 ob 3. uri popoldne v posojilnični sobi. — Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva 2. Odobrenje rač. zaklj. za l. 1917. 3. Slučajnosti — Ako bi bil ta občni zbor nesklepčen, se vrši 1/4 ure pozneje po istem sporodu drug, ki sklepa ne glede na število navzočih članov.

495

NAČELSTVO.

Iščem izurjenega

stenografinjo.

Plača dobra. Prehranjevalne in druge razmere ugodne. Naslop 20. junija eventualno preje. Ponudbe s sliko rek. na naslov. Dr. Ferdinand Müller, odvetnik v Celovcu.

ČASTNA IZJAVA.

Podpisani obžalujem, da sem dne 20. aprila t. l. razžalil v gostilni v Slov. Bistrici gospo Ano Kopriva. Zahvaljujem se ji, da je odstopila od kazenskega postopanja in darujem radi tega 100 K za uboge dijake.

Slov. Bistrica, dne 2. maja 1918.

551

Franc Juhart.

Moštna esenca.

Z eno steklenico moštne esence 20 K lahko pripravite 150 litrov izborne domače pijače. Za pripravo te izvrstne in neškodljive domače pijače se je dobilo uradno dovoljenje. Dobiva se samo v medicinski drožeriji **Maks Wolfram**, Maribor, Gosposka ulica 33.

565

Kol maz Ia	K 2.40
Bučno olje v sodih	K 36.—
Namizno olje	K 39.—
Mast	K 36.—
Špeh	K 31.—
Milo, inozemsko à kg	K 6.—
Modri vitriol	
Rafija-ličje	
Papriko	

oddaja:

554

ALOJZ MICHELIN.
Gradec, Trautmansdorfgasse št. 1.

Kmetska hranilnica in posojilnica v Ptuj

reg. zadr. z neom. zavezo,

Minoritski samostan.

Obrestuje hranilne vloge po 3 1/2 %. Za nalaganje po pošti so na razpolago položnice poštne hranilnice št. 118.060.

Daje posojila pod ugodnimi pogoji na vknjižbo, na poroštvo in zastavo. Vknjižbo izvršuje posojilnica brezplačno; stranka plača le koleke.

589

Uraduje vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne.

KOSE! Kdor, hoče imeti **KOSE!**

KOSO

s katero se ni treba mučiti ter se lahko z enkratnim klepanjem z lahkoto kosi vsake vrste travo čeli dan, naj se obrne na tvrdo

J. KRAŠOVIC v ŽALCU

katera ima edino zastopstvo svetovno znanih kos znamka „Poljedelsko orodje“ in jih je tudi več tisoč že razpečala. — Za dobro kakovost kos se jamči. Cenik na zahtevo brezplačno.

555

KOSE! NAJNIZJE CENE! **KOSE!**

MLATILNICE,

slamoreznice in druge poljedelske stroje prodaja po nizki ceni: Jos. Osolin, Laški trg.

536

Ročni mlini

za koruzo, pšenico rž, i. t. d., kateri meljejo vsako zrnje na najfinejšo moko, dobavlja samo Češka tvrdka JIŘI FINKE, Prague II. 1957.

Trgovcem veliki popust. (7 Mosse.)

V Prvi gorenjski razpošiljalnici IVAN SAVNIK, Kranj se dobi

po celem svetu znana „Gorenjska kosa“, katera je izdelana iz fine, srebrno-jeklene tvarine. Lahka kot pero, ž njo kosi lahko vsaka ženska.

Kdor še ni poskusil te neprekosljive kose, naj si jo naroči takoj, ker se je bati, da bodo pozneje zmanjkale. Za vsako koso se jamči.

Dolgost in cene kos so:

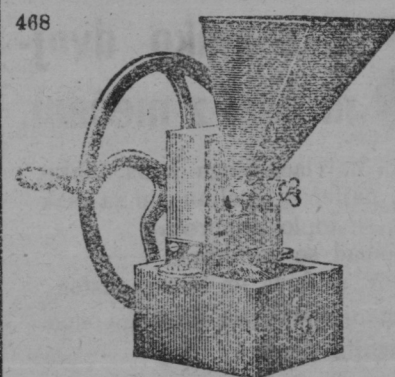
am	50	55	60	65	70	75	80	85	90
pesti	5	5 1/2	6	6 1/2	7	7 1/2	8	8 1/2	9
K 8.—	8,20	8,40	8,60	8,80	9.—	9,20	9,40	9,60	

272

Trgovci pri večjem odjemu dobe popust.

Ročni mlin za žito

408

Moj originalni ročni mlin, ki je osobito prikladen za krupno žrmlenje kakor za fino mletje vsake vrste žita, napravljen je enostavno, ali pa za drugo trajanje s ločami za mletje, kateri se mnogo izmenjava iz trdkinega materiala, pa je skoro neistrošljiv. Neobhodno potrebno je

k hiši. Model 4 z ročnim kretalom za male poslove, težak 7 kg K 100, model za 5 kolača za ročni pogon za večje posle, težak okoli 12 kg K 120. Oprema iz Dunaja za naprej poslani znesek: Generalno zastopstvo.

MAX BÖHNEL, Dunaj, IV., Margarethenstrasse št. 77.

JAVNA ZAHVALA.

za vse obilne ustmene in pismene izraze iskrenega sožalja, za sveže šopke in lepe vence, ki so se nama poslali ob smrti najine ljubljene svakinje in tašče, oziroma sestre in matere, gospe

Otilije Strelec,

nadučit. vdove,

umrla dne 18. aprila t. l. — in gospe

Helene Možina,

nadučit. vdove,

umrla dne 22. aprila t. l.

Zahvaljujemo se č. g. o. Benku Čirič, ki je najini pokojnici tolažil v boleznih in smrti, sprovedel do groba in njima govoril nezabljivo lepo slovo. Hvala č. gg. duhovnikom za ljubo spremstvo, p. n. Petru Žirovnik, Piju Vakselj, Francu Vajda, Sr. Vršič, Jan. Messner, Jan. Atelšek in Ant. Kuhar.

Nadalje se še zahvaljujemo za častno spremstvo na pokopališče p. n. gospem in gospodicam, potem p. n. gg. dr. Jurtela; nadzorn. Heric, naduč. Žolnir, uradništvu, učiteljstvu, znancem od Sv. Andraža in Sv. Marka; dragim sorodnikom, našemu dobremu ljudstvu, vsem, ki so dragi pokojnici ljubili, njima stregli in za nji molili.

Vsem najina najtoplejša hvala in od Boga plača.

Ptuj, oziroma Sv. Bolfenk v Slov. gor., v aprilu 1918.

Mirko in Marija Marinič, naduč.

522

Veletrgovina z vinom

tvrdka

F. Cvitanič-vdova

naznanja,

da se s 15. majem 1918 preseli v Viktringhof-ovo ulico št. 13 v Mariboru.

Zahvala.

Za dokaze tolažilnega sočutja povodom dolgotrajne mučne bolezni in prebitke izgube naše predrage, nepozabne soproge, oziroma predobre matere, babice in tašče, gospe

Alojzije Požegar roj. Schwarz

in za spremstvo ranjke na njeni zadnji poti izreka najpristršeješo zahvalo v imenu žalujoče obitelji.

Žitečka vas, 30. aprila 1918.

Avguštin Požegar, nadučitelj.

550

Zahvala.

Zahvaljujemo se vsem sosedom, prijateljem in znancem, ki so v tako obilnem številu spremili k večnemu počitku mojega ljubljene soproga, ozir. sina, brata in svaka, gospoda

Rudolfa Steharnik.

Posebno se zahvaljujemo velečast. gosp. župniku iz Črneč za ginljiv nagrobni govor, veleč. gosp. Kosiju za asistenco in pevcem za prekrasne žalostinke.

Priporočamo dušo blagega pokojnika v molitev in blag spomin.

Dobri Bog bodi vsem bogat Plačnik!

Staritr, 1. majnika 1918.

588

Žalujoči ostali.

ZAHVALA.

Po volji Vsegamogočnega se je preselila naša nad vse ljubljena hčerka ozir. sestra

Trezika

v deželo sreče in miru.

Povodom te izgube izrekamo prisrčno prisrčno zahvalo vsem, ki so nam bili pomoč v njeni dolgi bolezni, zlasti vsem ki so omogočili tako krasen in veličasten pogreb.

Prisrčno zahvalo izrekamo č. duhovščini zlasti mil. gosp. kanoniku Jak. Hribnik za ginljiv nagrobni govor, in prejšnje redne obiske naši nepozabljeni

Posebno se zahvaljujemo sl. Marijini družbi, ki je priredila svoji tovaršici tako krasen spreved, darovala vence, in v blagor duši njeni darovalo veliko sv. obhajil. Bog plačaj vsem darovalcem vencev, koji so nam dokaz ljubezni do naše rajne, in pevcem za ginljivo petje.

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom prijateljem in znancem za znake sočutja, vsem kličemo: „Bog plačaj!“

Parizlje, dne 4. maja 1918.

599

Žalujoča rodbina Turk.